

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, típusai, követelményei, az egyes tantárgyak vizsgarészei és súlyozásuk százalékos arányban

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- különbözeti vizsgára
- pótló vizsgára

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja és érdemjegyei alapján nem osztályozható, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és érdemjegyei alapján nem osztályozható, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga alapelvei:

- Egy osztályozó vizsga – kivéve, ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- osztályozó vizsgára évente két vizsgaidőpontot kell kijelölni a félévi és év végi osztályzat megállapításához, a vizsgát megelőző 3 hónapon belül
- azzal a kitételrel, hogy az iskola osztályozó vizsgát a tanítási év során bármikor szervezhet
- a vizsgázót a vizsga előtt (kiskorú tanuló esetén a szülőt) legalább 2 héttel értesíteni kell a vizsga pontos időpontjáról

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott
- az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik
- a vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

A javítóvizsga alapelvei:

- A javítóvizsga követelményeiről a tanuló vizsgára utalást követő két héten belül írásbeli tájékoztatást kap.
- A vizsga pontos időpontjáról a tanuló (kiskorú esetén a szülő) legkésőbb a vizsga előtt két héttel értesítést kap.
- A vizsgára történő jelentkezés a bizonyítvány bemutatásával a vizsga előtt legalább 15 perccel történik.
- Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból a javítóvizsgán nem jelenik meg és távolmaradását igazolja, akkor az igazgató egy újabb időpont kitűzésével ad lehetőséget a vizsgára.
- Ha a vizsgáról a tanuló neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné, vizsgája eredménytelen, az évfolyamot ismételni köteles.

Különbözeti vizsgát tehet a vizsgázó, ha

- iskolaváltoztatás, külföldi tanulmányok magyarországi folytatása esetén feltételként előírhatja az intézmény különbözeti vizsga letételét
- abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet iskolánkban a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanítunk és amely tantárgy tananyagismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek
- a vizsga a továbbhaladáshoz szükséges minimum ismereteket tartalmazza (Házirend 1. számú melléklet)
- különbözeti vizsgára évente két vizsgaidőpontot kell kijelölni a vizsgát megelőző 3 hónapon belül

A különbözeti vizsgák értékelése:

	%-os határok
Megfelelt	50 %-tól
Nem felelt meg	50 % alatt

Pótló vizsgát tehet a tanuló

- az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
- a vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek feltételei megteremthetők.
- a vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák típusai

➤ Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti. Tájékoztatóként röviden ismertetjük a legfontosabb szabályokat:

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázó részére biztosítani (10-30 perc).
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
- Íróeszközökről a vizsgázónak, a vizsgához szükséges segédeszközökről tantárgytól függően az iskola gondoskodik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését.
- Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként maximum 60 perc.
- Sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni. Lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet részletesen szabályozza:

- az írásbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság kezelését és annak következményeit,
- a tanulónak fel nem róható okból a vizsgáról elkéső tanuló ügyének kezelését,

- a tanulónak felróható okból a vizsgáról elkészülő tanuló ügyének kezelését,
- a vizsgát engedély nélkül korábban elhagyó tanuló ügyének kezelését.

➤ Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti. Tájékoztatásként röviden ismertetjük a legfontosabb szabályokat:

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három szóbeli vizsgát lehet megtartani.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő felelet előtt legalább 15 perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.
- A vizsgázónak legalább 10 perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb 6 vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként 15 percnél nem lehet.
- A vizsgázónak a felkészülésre vizsgatantárgyanként legalább 30 perc időt kell biztosítani.
- A vizsgázó vizsgatantárgyanként kifejtendő feladatot kap.
- Sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján
 - a 30 perc gondolkodási időt legfeljebb 10 perccel meg kell növelni,
 - lehetővé kell tenni, hogy szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet részletesen szabályozza:

- a szóbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság kezelését és annak következményeit,
- a tanulónak fel nem róható okból a vizsgáról elkészülő tanuló ügyének kezelését,
- a tanulónak felróható okból a vizsgáról elkészülő tanuló ügyének kezelését,
- a vizsgát engedély nélkül korábban elhagyó tanuló ügyének kezelését.

➤ Gyakorlati vizsga

Gyakorlati vizsga szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatárgyak:

- Testnevelés és sport/Testnevelés
- Informatika/Digitális kultúra
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Technika, életvitel és gyakorlat/Technika és tervezés
- Dráma és színház
- Alapfokú művészetoktatás

A gyakorlati vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti. Tájékoztatóként röviden ismertetjük a legfontosabb szabályokat:

- A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola igazgatója hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak vizsgarészei és súlyozásuk százalékos arányban

➤ Alsó tagozat:

Tantárgy	Szóbeli		Írásbeli		Gyakorlati	
	1. évf.	2-4. évf.	1. évf.	2-4. évf.	1. évf.	2-4. évf.
Magyar nyelv	-	-	100%	100%		
Irodalom	70%	50%	30%	50%		
Idegen nyelv (angol/német nyelv 4. évf.)	-	60%	-	40%	-	-
Matematika	-	-	100%	100%	-	-
Környezetismeret (3-4. évf)				100%	-	-
Etika/ Hit- és Erkölcstan	100%	100%	-	-	-	-
Ének-zene	-	-	-	-	100%	100%
Vizuális kultúra	-	-	-	-	100%	100%
Technika és tervezés					100%	100%
Testnevelés					100%	100%
Digitális kultúra (3-4. évf.)	-	-	-	-	-	100%

➤ **Felső tagozat:**

Tantárgy	Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
	5-8. évf.	5-8. évf.	5-8. évf.
Magyar nyelv	40%	60%	-
Irodalom	40%	60%	-
Idegen nyelv (angol/német nyelv)	60%	40%	-
Matematika	40%	60%	-
Történelem	50%	50%	
Állampolgári ismeretek (8. évf.)	50%	50%	
Hon- és népismeret (6. évf.)	100%		
Etika/ Hit- és Erkölcstan	100%	-	-
Természettudomány (5-6. évf.)	50%	50%	
Biológia (7-8.évf.)	50%	50%	
Fizika (7-8. évf.)	50%	50%	-
Kémia (7-8. évf.)	50%	50%	-
Földrajz (7-8. évf.)	50%	50%	-
Ének-zene	-	-	100%
Vizuális kultúra	-	-	100%
Dráma és színház (5. évf.)	-	-	100%
Digitális kultúra	50%		50%
Technika és tervezés (5-7. évf.)	50%		50%
Testnevelés	20%	-	80%

Tantárgy	Alapfokú művészetoktatás		
	Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
Vizuális alapozó gyakorlatok			100%
Grafika és festészet alapjai			100%
Vizuális alkotó gyakorlatok			100%
Grafika és festészet műhelygyakorlat			100%
Dráma és színház			100%
Beszéd és vers			100%

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei a tanév végén 1-8. évfolyamban

1-8. évfolyam NAT-2020

1-4. évfolyam

Irodalom

1. évfolyam

- Gondolatait érthetően fejezi ki. Kérdésekre értelmesen válaszol.
- Egyszerű szóbeli közléseket, utasításokat megért.
- Ismeri a magyar ábécé hangjait, a hangoknak megfelelő nyomtatott kis- és nagybetűket.
- Szavakat hangokra, szótagokra bont.
- Biztosan olvas két-három betűből álló szavakat. Szótagokra, esetleg betűkre bontás után hosszabb szavakat, rövidebb mondatokat is.
- Megérti az elolvasott szavak, mondatok jelentését, az ezekre vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszol.

2. évfolyam

- Gondolatait értelmes mondatokban fejezi ki.
- Szóbeli és írásbeli közléseket, utasításokat megért.
- Megérti és helyesen használja a tér- és időbeli relációs szókincset.
- Biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.
- Szavakat hangokra, szótagokra bont; hangokból, szótagokból szavakat épít.
- Ismert szöveget folyamatosan, de legalább lendületes szótagolással olvas hangosan.
- Életkorának megfelelő rövid meséket, szövegeket önállóan elolvas, tanítói iránymutatással feldolgoz, megért.

3. évfolyam

- Gondolatait értelmes mondatokban fejezi ki.
- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeit néhány összefüggő mondattal elmondja.
- Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegeket folyamatosan felolvas felkészülés után.

- Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításait megérti.
- Életkori sajátosságainak megfelelő szövegeket megért, önállóan feldolgoz kérdések, feladatok segítségével.
- A feldolgozott művek témájával kapcsolatosan kérdéseket, válaszokat fogalmaz meg.
- Memoriterek, verseket pontosan, szövegűen elmond.

4. évfolyam

- A mindennapi kommunikációban érthetően, folyamatosan beszél. Mondanivalóját értelmesen, lényegre törően, pontosan fogalmazza meg.
- Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveget folyamatosan, érthetően, értelmezően olvas fel, használja a szövegfonetikai eszközöket.
- Egy oldal terjedelmű szöveget önállóan elolvas, a szöveg megértését igazoló feladatokat megold, vázlatot készít.
- A feldolgozott művekkel kapcsolatosan kérdéseket vet fel, véleményt fogalmaz meg.
- A tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szövegűen, érthetően tolmácsolja.

Magyar nyelv

1. évfolyam

- Biztosan ismeri az írott kisbetűket, betűalakítása és kapcsolása szabályoshoz közelít.
- Írottról és nyomtatotról is kevés hibával másol egyszerű szavakat, rövid mondatokat.
- Tollbamondás után is leír a kiejtéssel megegyező rövidebb szavakat, szókapcsolatokat, mondatot.

2. évfolyam

- Szavakat, mondatokat minimális hibával másol írottról és nyomtatotról is.
- Pontos ismeri a magyar ábécét, különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol.
- A magán- és mássalhangzók időtartamát a szójegyzék begyakorolt szavaiban többnyire helyesen jelöli.
- A j hang kétféle betűjét a tanult szavakban jellemzően helyesen alkalmazza.
- A szótagolás, elválasztás szabályait ismeri, és többnyire pontosan alkalmazza.
- A tanult toldalékokat kérdőszók alapján felismeri, a szavakat mondatbeli szerepüknek megfelelő toldalékkal látja el.
- A begyakorolt kiejtéstől eltérő helyesírású szavakat jellemzően pontosan leírja.

- A neveket és a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.
- Önállóan értelmes mondatokat alkot.
- Szavakat, szó szerkezeteket, rövidebb mondatokat a begyakorolt helyesírási ismeretek alkalmazásával tollbamondás után is leír.

3. évfolyam

- Egyéni tempóban, rendezett, tiszta írásképpel ír. Másolása pontos.
- A beszélő szándéka szerinti öt mondatfajtát megkülönbözteti, mondatokat alkot.
- Eseményképről vagy adott témáról 4-5 összefüggő mondatból álló szöveget fogalmaz.
- Rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat gyűjt, válogat, szóbeli és írásbeli szövegalakításában alkalmazza ezeket a kifejezéseket.
- A szótagolás szabályait ismeri, egyszerű és összetett szavakat helyesen választ el.
- A magán- és mássalhangzók időtartamát a begyakorolt szavakban helyesen jelöli a szótőben és a toldalékban is.
- A j hang kétféle betűjét a tanult szavakban jellemzően helyesen alkalmazza.
- A kiejtéstől eltérő helyesírású ismert és begyakorolt szavakat a szóelemzés alkalmazásával helyesen leírja.
- A szófajok megnevezése nélkül, kérdőszavak segítségével szavakat csoportosít.
- A személyneveket, az állatneveket, a lakóhelye nevét helyesen írja.
- Szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat a begyakorolt helyesírási ismeretek alkalmazásával tollbamondás után is leír.

4. évfolyam

- Egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre.
- Gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza, összefüggő szöveget alkot.
- A hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza.
- A kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.
- Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat. Megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát.

- A személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.
- Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot, mennyiséget kifejező szavakat és azok fokozott alakjait.
- Felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történet, létezés kifejező szavakat; megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket.
- Szavakat, szószerkezeteket, mondatokat, 5-6 mondatból álló szövegeket a begyakorolt helyesírási ismeretek alkalmazásával tollbamondás után is leír.

Matematika

1. évfolyam

- Saját szempontok szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között válogatásokat végez.
- Megadott tulajdonságok alapján halmazokat képez.
- Megérti és megnevezi a kiválogatott elemek közös és eltérő tulajdonságát.
- Többször helyesen dönti el, hogy az adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.
- Adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is.
- Helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat.
- Tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres, az értelmezett problémát megoldja.
- Helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat a 20-as számkörben.
- Oda-vissza számlál a 20-as számkörben.
- Nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket.
- Megtalálja a számok helyét a számegyenesen.
- Megnevezi a 20-as számkör számainak egyes szomszédjait.
- Helyesen írja az arab számjegyeket.
- Ismeri a római számjegyek közül az I, V, X jeleket.
- Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig.
- Érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére bontását.

- Helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: m, dm, dl, l, kg.
- Ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a napot, a hetet, a hónapot és az évet.
- Helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást és kivonást.
- Helyesen használja a műveleti jeleket.
- Fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben.
- Sormintát, síkmintát felismer, folytat.
- Megnevezi a háromszögeket, köröket, négyszögeket.
- Helyesen használja az irányokat.
- Tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen.
- Elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat tetszőleges kezdőponttól.

2. évfolyam

- Megállapítja és összehasonlítja adott halmazok számosságát.
- Megadott tulajdonságok alapján halmazokat képez.
- Megnevezi a kiválogatott elemek közös tulajdonságait. Megérti és helyesen használja az „azonos” és „különböző” szavakat a válogatás során.
- Egy adott halmazra vonatkozó állításokról többnyire helyesen dönti el, hogy igaz vagy hamis.
- Megfogalmaz a halmazról igaz állításokat.
- Felismeri a sorba rendezett elemek rendezési szempontját és további elemeket helyez el a sorban.
- Összefüggéseket keres és megfogalmaz sorozatok elemei között.
- Értelmez és megold egyszerű szöveges feladatokat a tanult megoldási lépések segítségével.
- Érti és helyesen használja a több, kevesebb ugyanannyi fogalmakat számok és mennyiségek között.
- Nyitott mondatokat tesz igazzá próbálgatással, behelyettesítéssel.
- Megszámlál és leszámlál egyesével, kettesével, ötösével, tízesével.
- Ismeri a számok nevét és jelét 100-as számkörben.
- Nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket.
- Megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen.
- Ismeri és megnevezi a számok egyes és tízes számszomszédjait.
- Érti a helyi érték fogalmát és tudja bontani a kétjegyű számokat helyi érték szerint.

- Ismeri a tanult szabvány mértékegységeket és helyesen használja a mérőeszközöket.
- Ismeri az átváltásokat a szomszédos mértékegységek között.
- Fejben pontosan összead és kivon 100-as számkörben.
- Fejben pontosan számol 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során.
- Ismeri a maradékos osztást.
- A számok bontott alakjait (összegalak, különbségalak, kéttényezős szorzat alak és hányados alak) felismeri.
- Érti a műveletek közötti kapcsolatokat és helyesen alkalmazza az ellenőrzés és a hiányos műveletek megoldása során.
- A matematikai jeleket $[+, -, \cdot, : , =, <, >, (,)]$ helyesen használja.
- Sormintát, síkmintát felismer és folytat.
- Megkülönbözteti a testet és a síkidomot.
- Adatokat jegyez le és állításokat fogalmaz meg.
- Helyesen használja az irányokat és a távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkban.
- Elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat tetszőleges kezdőponttól.
- Tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között.

3. évfolyam

- Válogatásokat végez megadott és saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között.
- Két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot.
- Megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait.
- Megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; az értelmezett problémát megoldja.
- Megoldását értelmezi, ellenőrzi.
- Tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat.
- Érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 1 000-es számkörben;

- Számlál egyesével, kerek tízesekkel, százassal oda-vissza 1 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül.
- Ismeri és alkalmazza a becslési műveleteket.
- Nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket.
- Megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban az 1 000-es számkörben.
- Ismeri és megnevezi a számok egyes, tízes, százaz, ezres szomszédjait.
- Ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.
- Érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét az 1 000-es számkörben, tudja bontani a két- és háromjegyű számokat helyi érték szerint.
- Ismeri a tanult szabvány mértékegységeket és helyesen használja a mérőeszközöket.
- Ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.
- Érti a műveletek közti kapcsolatokat és helyesen alkalmazza az ellenőrzésnél és a hiányos műveletek megoldása során.
- Fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során.
- Fejben pontosan számol a 1 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.
- Helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást, szorzást egyjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval.
- Nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.
- Szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.
- Megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet.
- Helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon.
- Felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is.

4. évfolyam

- Halmazok számosságát nagy pontossággal megállapítja, összehasonlítja.
- A kiválogatott elemek közös tulajdonságát jól nevezi meg.
- Összefüggéseket rávezetéssel felismer.

- Állítások igazságtartamát nagy biztonsággal eldönti.
- Ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat.
- Megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat.
- Megnevezi a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket.
- Megkeresi egyszerű nyitott mondatok igazsághalmazát.
- Ismeri és segítséggel alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát.
- Egyszerű számsorozatokot a felismert és folytat a szabály alapján.
- Biztos számfogalma van, és nagy biztonsággal tájékozódik a 10 000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat és bontja azokat helyi érték szerint.
- Számokat nagyság szerint összehasonlítja, sorba rendez.
- Használja és pontosan értelmezi a relációs jeleket ($<$, $>$, $=$).
- Helyesen képi a számok egyes, tízes, százaz, ezres szomszédjait, tízesekre, százazokra, ezresekre kerekített értékét.
- Az esetek nagy részében pontosan értelmezi és oldja meg a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Biztosan szoroz és oszt 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
- Ismeri a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Jártas az írásbeli műveletek elvégzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval).
- Ismeri a számítások helyességének ellenőrzésére szolgáló módszereket.
- Felismer egyszerű geometriai alakzatokat és azok tulajdonságait.
- Megnevezi a kocka és a téglalest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma).
- Kiszámolja a téglalap és a négyzet területét adott feladatokban.
- Ismeri és segítséggel használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- Kis segítséggel megold a tanult mértékegységekkel (mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg, óra, perc, másodperc, nap, hét, hónap, év) egyszerű szám és szöveges feladatokat.
- Többnyire helyesen használja a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat.

- Próbálkozik egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteinek megkeresésével.
- Grafikonról, táblázatból kérdésekre adatokat olvas le.

Etika

1. évfolyam

- Ismeri az alapérzelmeket, viselkedésében törekszik az önkontrollra.
- Felismeri és megnevezi a szűkebb és a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket.
- Ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.
- Felismer néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket.
- Példát hoz arra, miként óvhatja környezetét.
- Ismeri a két legfontosabb egyházi ünnepet (karácsony, húsvét), és a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat.

2. évfolyam:

- Azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit; gondolatait és érzelmeit a helyzethez illően fejezi ki.
- Azonosítja a családi szerep- és felelősségvállalást, felismeri a különböző élethelyzeteket.
- Tisztában van az egészséges életmód alapelemeivel.
- Ismeri és alkalmazza a társas érintkezés alapvető szabályait.
- Vannak ismereti saját lakóhelyének néhány nevezetességéről, fontos személyeiről.
- Megérti a szabályok jelentőségét, a szabályszegés lehetséges következményeit.
- Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt.
- Ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket.

3. évfolyam

- Ismeri a testi és lelki egészség alapvető jellemzőit, tisztában van az egészségmegőrzés fontosságával.
- Megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait.
- Ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket rendszerezni.

- Tisztában van a családi szerepekkel, az alapvető rokoni kapcsolatokkal, családi ünnepekkel.
- Felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni.
- Felismer egyes egyházi ünnepkörökhöz kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat.

4. évfolyam

- A testi és lelki egészség jellemzőivel és az egészségmegőrzés főbb lehetőségeivel tisztában van.
- Felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.
- Megérti a saját tettekért való felelősségvállalás, a következmények elfogadásának fontosságát.
- Ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait.
- Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt
- Ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, szokásokat, hagyományokat

Ének-zene

1. évfolyam

- Emlékezetből énekel 10 - 15 gyermekdalt.
- Mozgással érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt és a dalritmust a tanult dalokban.
- Felismeri, hangoztatja és lejegyzí a negyed, nyolcadpár, ritmusokat és a negyed értékű szünetet.
- A tanult lá, szó, mi, dó hangokat és azok kézjeleit ismeri és alkalmazza.
- Ismeri a vonal, vonalköz fogalmát.
- Felismeri az emberi hangfajtákat: gyermek-, női-, férfihang

2. évfolyam

- Emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt.
- A tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban aktívan részt vesz.

- Felismeri, hangoztatja és lejegyzí a negyed, páros nyolcad, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet; tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet.
- A lá, szó, mi, ré, dó, alsó lá szolmizációs hangokat kézjelről, betűskottáról éneklí, a vonalrendszerben segítségével elhelyezi.
- Megkülönbözteti a fúvós és vonós hangszerek hangszínét, a zongora hangját.

3. évfolyam

- Emlékezetből énekel legalább 30 magyar népdalt.
- Felismeri, hangoztatja és lejegyzí a önálló nyolcad, egész értékű ritmusokat és a szinkópa ritmusképletet, a önálló nyolcad és az egész értékű szünetet; tájékozódik a 4/4- es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet.
- A felső dó, lá, szó, mi, ré,dó, alsó lá, alsó szó szolmizációs hangokat kézjelről, betűskottáról éneklí, a vonalrendszerben segítségével elhelyezi.
- Megkülönbözteti a fúvós, vonós és ütős hangszerek hangszínét, a zongora hangját.
- Azonosítja a gyermekkar, női kar, férfikar, illetve a vegyes kar hangzásait.

4. évfolyam

- Emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt.
- Felismeri, hangoztatja és lejegyzí a pontozott félkottát, nyújtott és éles ritmusképleteket, tájékozódik a 3/4- es ütemben, felismeri és használja az ütemmutató, ütemjelző fogalmát.
- A felső dó, ti, lá, szó, fá, mi, ré,dó, alsó ti, alsó lá, alsó szó szolmizációs hangokat kézjelről, betűskottáról éneklí, a vonalrendszerben segítségével elhelyezi.
- Ismer népszokásokhoz, ünnepekhez tartozó népdalokat.
- Meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól.
- Emlékezetből éneklí a Himnuszot;

Vizuális kultúra

1. évfolyam

- Élményeit, elképzeléseit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít.
- Ismeri az általa használt eszközöket, és azokat rendeltetésszerűen használja.
- Felszerelését önállóan rendben tartja.

- Közvetlen megfigyelések útján szerzett vizuális tapasztalatok alapján (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) egyszerű vizuális jellemzőket kiválaszt, csoportosít, megnevez.
- Felismeri az egyszerű, mindennapok során használt jeleket. (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta...) és a magyar nemzeti zászlót.

2. évfolyam

- A különböző vizuális eszközökkel életkorának megfelelő, felismerhető ábrázolásra képes.
- Saját és társai vizuális munkáit értelmezi, magyarázza.
- Felismeri a főszíneket, és azok árnyalatait.
- Ismeri az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit (vágás, ragasztás, mintázás.)
- Egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza.
- Felismeri a magyar nemzeti szimbólumokat és a magyar népi díszítőművészet jelkészletét.
- Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket (jel, meghívó, plakát) készít egyénileg vagy csoportmunkában.
- Látványokat, vizuális műalkotásokat szemlél, megfigyel, értelmez, segítséggel elemez.

3. évfolyam

- Életkorának megfelelően élményeit, emlékeit kifejezi, illusztrációt készít.
- Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket (jel, meghívó, plakát) készít egyénileg vagy csoportmunkában.
- Az általa használt eszközökkel rendeltetésszerűen bánik.
- Felismeri a szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségeket.
- Ismeri a legismertebb formákat, színeket, vonalakat térbeli helyeket és irányokat.
- Képes médiaszövegek néhány elemi kódjának (kép, hang, cselekmény) azonosítására, egyszerű összefüggések felismerésére.
- Felismeri a médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmát.

4. évfolyam

- A megfigyelésre, alkotásra vonatkozó feladatokat helyesen értelmezi.
- Élményeit, emlékeit alkotás közben ki tudja fejezni.

- Illusztrációt, síkbábót, egyszerű jelmezt, jeleket, ábrákat és egyszerű tárgyakat készít.
- Biztonságosan és rendeltetésszerűen képes használni az eszközöket és anyagokat az alkotás során.
- A legismertebb formákat, vonalakat, térbeli helyeket, irányokat komponálás közben használja.
- A szobrászat, festészet, építészet területein belül képes differenciálni (pl.: arckép, csendélet, tájkép).
- Egy-egy műalkotás megfigyelése alkalmával érzéseit, gondolatait önállóan megfogalmazza.
- Képes felismerni és tudatosan választani a különböző médiatartalmak között.
- Ismeri a média alapvető funkcióit (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés).
- Ismeri és képes alkalmazni a biztonságos internet- és mobilhasználat szabályait, a helyes viselkedésformákat, a fejlesztő és hasznos ismeretszerzés lehetőségeit.

Technika és tervezés

1. évfolyam

- Különböző anyagokat tulajdonságaik alapján felismer (fa, fém, papír, textil, műanyag).
- Az anyagokból tanítói iránymutatással egyszerű tárgyakat, kompozíciókat alkot.
- Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra, az eszközök biztonságos használatára, környezetének rendben tartására.
- Ismeri és megnevezi a család napirendjében szereplő mindennapi tevékenységeket (pl. étkezések, bevásárlás, takarítás, tisztálkodás).
- Ismeri a közlekedési jelzőlámpák jelentését, a kijelölt gyalogátkelőhelyet (zebra), az útesten való átkelés szabályát.

2. évfolyam:

- Megkülönbözteti, csoportosítja, rendezi a természetes és mesterséges anyagokat: termések, kavicsok, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag
- Adott szempontok vagy útmutatás alapján egyszerűbb tárgyakat tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat, anyagmegmunkálási technikákat.
- Otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját.

- Ismeri a ház, lakás helyiségeinek funkcióit, berendezését, a háztartási eszközök szerepét, működését.
- Ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.
- Használni és alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési szabályokat, és járműveken történő utazáskor a viselkedési elvárásokat.

3. évfolyam

- az anyagok tulajdonságiról érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- ismeri az egészséges életmód elemi szabályait;
- ismeri és betartja a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

4. évfolyam

- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra, szelektíven gyűjti a hulladékot;
- **tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;**
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit, az egészséges életmód elemi szabályait;
- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;
- ismeri és használ, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat.

Digitális kultúra

3. évfolyam

A tanuló tudja a következőket:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- tanítói segítséggel használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.
- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz;
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljuttatja, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;

- felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;

4. évfolyam

A tanuló tudja a következőket:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.
- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz;
- közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során;
- információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;

- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljuttatja, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;
- felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

Testnevelés és sport

1. évfolyam

- A bemutatásnak vagy az utasításnak megfelelően végez gimnasztikai gyakorlatokat eszközökkel vagy azok nélkül. Érti és követi az alapvető vezényszavakat.
- Helyváltoztatással egyszerűbb utánozó mozgásokat végez.
- A változó feltételeknek megfelelően szabályozza járását, futását, ugrását, dobását. Futása közben képes iramot és irány is változtatni.
- Kitartóan fut 4-5 percig.
- Egyszerű egyensúlygyakorlatokat elvégez.
- Az életkorától és képességeinek megfelelően elvárható szinten végzi a labdás feladatokat, a labda gurítását, elkapását, a labdavezetést, a labda kezelését kézzel, lábbal.
- Ugrókötéllel páros lábon szökdel. Fejlődik a sportszer használatában.
- Kísérletet tesz a mászókötélen való mászásra mászó kulcsolással.
- Ismeri a sportszerű viselkedés néhány jellemzőjét.

2. évfolyam

- A pedagógus utasításainak megfelelően végzi a gimnasztikai gyakorlatokat.

- A változó feltételeknek megfelelően szabályozza járását, futását, ugrását, dobását.
- 5-6 percig fut kitartóan.
- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát, törekszik a tanult technikai elemek pontos végrehajtására.
- Célba dobása, távolba dobása fejlődik.
- Törekszik az egyensúlygyakorlatok minél pontosabb végrehajtására.
- Ugrókötél gyakorlatokat legalább 30 másodpercig végez folyamatosan.
- Kísérletet tesz mászó kulcsolással a kötélmászásra a mászókötélen.
- Sportszerűen viselkedik a test-test elleni küzdelmekben.
- Ismeri a sportszerű viselkedés néhány szabályát.

3. évfolyam

- Egyszerű bemelegítő gimnasztikai gyakorlatokat önállóan is elvégez.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősséget érez a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerű viselkedés terén.
- Kitartóan fut 6-8 percig.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs-és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzetben marad.
- A futó-, ugró-és dobóiskolai gyakorlatokat precizításra törekedve változó körülmények között is igyekszik végrehajtani.
- Kísérletet tesz mászó kulcsolással a kötélmászásra a mászókötélen.
- Ugrókötéllel helyben és haladás közben néhány gyakorlatot bemutat.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgásokat játékos körülmények között, illetve játékban fenntartja.
- Célszerűen igyekszik alkalmazni a sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kiséjátékokban.

4. évfolyam

- Általános bemelegítő gimnasztikai gyakorlatokat önállóan is elvégez, ismeri a bemelegítés és levezetés szerepének fontosságát.
- Alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgásformákat helyesen végrehajt. (utánzó járások), ezeket a mozgásformákat játékokban alkalmazza.
- 3-4 elemű gyakorlatot (gurulóátfordulások, tarkóállás, mérlegállás, stb) önállóan bemutat.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával fel- és leugrik (zsámoly, pad, szekrény).

- Mászó kulcsolással kísérletet tesz a kötélmászásra.
- Ugrókötéllel helyben és haladás közben néhány gyakorlatot bemutat.
- Egyéni ritmusban 8-10 percig tartósan fut, akár járás közbeiktatásával.
- Különböző méretű és funkciójú labdát vezet kézzel, ill. lábbal.
- Ismer néhány dobásformát (egykezes, kétkezes, alsó, felső), törekszik a helyes végrehajtásra.

Környezetismeret 3-4. évfolyam

3. évfolyam:

- Felismeri, megnevezi és jellemzi a zöld területeken élő leggyakoribb élőlényeket.
- Észreveszi a növények és az állatok sokrétű kapcsolatát, példát mond rá.
- Felismeri a növényi szervek feladatát. Sorba rendezi a növényi élet ciklusait.
- Ismeri a növények és az állatok életfeltételeit, legfontosabb hasonlóságait, és látja a táplálékuk megszerzése közötti különbséget.
- Látja, hogyan alkalmazkodnak az élőlények a kedvezőtlen környezeti feltételekhez.
- Tisztában van a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámával és értesítésük módjával.
- Képes tájékozódni az iskola környékéről készített térképvázlaton.
- Helyesen állapítja meg iránytű segítségével a fő világtájakat.
- Megismeri lakóhelyét, önállóan tájékozódik a település térképén.
- Észreveszi, hogy a helytelen emberi magatartás hogyan veszélyezteti az élőlények életét.
- Képes tanári segítséggel kísérleteket, méréseket végezni, tapasztalatait elmondani és írásban, rajzban rögzíteni.

4. évfolyam:

- Képes tanári segítséggel kísérleteket, méréseket végezni, tapasztalatait elmondani és írásban, rajzban rögzíteni. Megállapítja az ok-okozati összefüggéseket.
- Felismeri, megnevezi és jellemzi a tanult életközösségek sajátos élőlényeit.
- Érti az élőlények élőhelyek, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket.
- Megnevezi a környezetében tapasztalható környezetszennyező forrásokat, tudatában van azok egészségkárosító hatásával.
- Képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén.
- Megnevezi hazánk nagytájakait, szomszédos országait.

- Adatokat olvas le térképről, színek és számok segítségével.
- Irányokat határoz meg a fő világtájak segítségével.
- Megnevezi a különbségeket az eltérő településtípusok között.
- Ismeri az ember életkori szakaszait és jellemzőit.
- Helyesen alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit, az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés, illetve a betegségek elkerülése érdekében.
- Képes felismerni az életmóddal kapcsolatos betegségeket.
- Felismeri a Földön kívüli térségek létét.
- Ismeri az idő fogalmát: a Föld forgását, keringését.
- Megkülönbözteti a megújuló és nem megújuló energiaforrásokat.
- Képes önállóan keresni a tankönyvön kívüli más ismerethordozókból a tananyaghoz kapcsolódó információkat.

Angol nyelv 4. évfolyam

A nevelési-oktatási szakasz végére, a továbbhaladás érdekében a következő, témakörtől független tanulási eredményeket kell elérni a tanulónak minden témakörben:

- értse meg az előszóban elhangzó, ismert témákhoz kapcsolódó, verbális, vizuális vagy nonverbális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- tudja beazonosítani az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű hallott szövegben a tanult nyelvi elemeket;
- tudja beazonosítani a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben;
- értse meg az egyszerű, rövid, írásos, akár autentikus, ismert témákhoz kapcsolódó, vizuális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- tudja beazonosítani az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti írott szövegben a tanult nyelvi elemeket;
- legyen képes a tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdezni vagy reagálni, mondanivalóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezni;

- ismerje a tanult szavak és állandósult szókapcsolatok célnyelvi normához közelítő kiejtését tanári minta követése által, vagy autentikus hangzó anyag, IKT-eszközök segítségével;
- ismerje fel a tanult nyelvi elemeket életkorának megfelelő digitális tartalmakban, digitális csatornákon olvasott vagy hallott nagyon egyszerű szövegekben is;
- ismerje az angol nyelv alapvető helyesírási szabályait (betűk és hangtan).

A témakörök mellett az évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra, melyek a következők:

Tanulási eredmények a nyelvi funkciók tekintetében a tanulók számára:

- tudja alkalmazni aköszönési formákat (üdvözlés és elköszönés) (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. Bye-bye! See you.)
- legyen képes köszönet kifejezésére (Thanks (a lot). Thank you.) és köszönetre történő reakció megfogalmazására (You're welcome. No problem.)
- legyen képes bemutatkozás megfogalmazására (My name is ... I'm Nice to meet you.)
- tudjon személyre vonatkozó információt kérni, információt adni (What's your name? How old are you? I'm 9.)
- legyen képes hogylét iránti érdeklődésre (How are you?), illetve hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezésére (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- legyen képes bocsánatkérés értelmezésére és annak kifejezésére (I am sorry.), bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazására (That's OK. No problem.)
- tudjon jókívánságokat kifejezni (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend.)
- tudja a főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatokat alkalmazni (Merry Christmas! Happy New Year! Trick or treat.)
- legyen képes tetszés, illetve nem tetszés kifejezésére (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)
- legyen képes dolgok, személyek megnevezésére, rövid/egyszerű jellemzésére (What is this? What is it like? It's a/an.../ It's big. It's long and comfortable.)
- legyen képes igenlő vagy nemleges válasz kifejezésére (Yes. No.)
- legyen képes tudás, illetve nem tudás kifejezésére (I know. Where is she? I don't know.)
- legyen képes nem értés megfogalmazására (Sorry, I don't understand.), visszakérdezés kifejezésére (Sorry, I don't understand. Pardon?)
- tudjon alapvető érzéseket kifejezni (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.)

- tudjon utasításokat értelmezni és azokra reagálni (Come here. Read the text.)
- legyen képes kívánságot kifejezni (I would like to ...)
- tudjon kéréseket megfogalmazni és azokra reagálni (Can you give me a pen? Yes. Sorry, I can't.)
- legyen képes a kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezésére (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- legyen képes a meghívás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezésére (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. Let's go to the cinema tonight. Good idea.)

Tanulási eredmények a nyelvi elemek, struktúrák tekintetében a tanulók számára:

- legyen képes a létezés kifejezésére jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?)
- legyen képes a cselekvés, történés, létezés kifejezésére jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese.)
- legyen képes a birtoklás kifejezésére jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)
- tudja értelmezni és használni a felszólító módot: (Come here., Don't shout.)
- legyen képes a birtoklás kifejezésére: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother...)
- legyen képes a mennyiségi viszonyok kifejezésére: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs, child, children), számok (one, two, ...hundred)
- legyen képes a térbeli viszonyok kifejezésére: prepozíciók, határozószók (There is/are..., in, on, under)
- legyen képes az időbeli viszonyok kifejezésére: napok, időpont megadása (on Monday, at 4 o'clock)
- értse és tudja alkalmazni a 'can' segédigét (I can/can't swim.)
- értse és tudja alkalmazni a szövegkohéziós eszközöket: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my, me mine)

5-8. évfolyam

Irodalom

5. évfolyam

- A tanuló legyen képes alkalmazni többféle olvasási és szövegértési stratégiát, mérlegelve végiggondolni az életkorának megfelelő szöveget, meglátni és kiemelni a lényeget, az összefüggéseket.
- Képes legyen – a tananyag által előírt - memoriterek értő, szövegű előadására.
- Ismerje a műnemek és a tanult irodalmi műfajok sajátosságait. (mese, monda, mítosz, regény, elbeszélő költemény, dal, életkép)
- Tudjon elmondani 1-2 bibliai történetet.
- Ismerje a szóképek közül a hasonlatot, metaforát, megszemélyesítést.
- Tudja értelmezni a leggyakrabban előforduló közmondásokat, szólásokat.
- Ismerje Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk és Petőfi Sándor: János vitéz c. művek cselekményét.

6. évfolyam

- A tanuló tudja alkalmazni a tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiákat (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) különféle megjelenésű és típusú szövegeken.
- Legyen képes az olvasott szöveg tartalmának rövid összefoglalására.
- Ismerje a ballada műfaji sajátosságait, ismerjen egy Arany János-balladát.
- Ismerje Fazekas Mihály: Lúdas Matyi elbeszélő költeményének cselekményét.
- Ismerje Arany János Toldi c. művének rövid tartalmát
- Legyen képes a tananyag által előírt - memoriterek értő, szövegű előadására.
- Ismerje Gárdonyi Géza Egri csillagok c. regényének cselekményét.

7. évfolyam

- Legyen képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, a tanult műfajokat műnemekbe sorolni, (óda, epigramma, himnusz, dal, helyzetdal, novella, elbeszélés, anekdota, regény) és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni.
- Azonosítson szóképeket, alakzatokat.
- Ismerje a romantika irodalmát, a legjellemzőbb stílusjegyeket ismerje fel Kölcsey Ferenc: Himnusz és Vörösmarty Mihály: Szózat című alkotásaiban.

- Ismerje Jókai Mór egy regényét, tudja annak rövid tartalmát elmondani, szerkezetét ismertetni, képes a szereplők jellemzésére.
- Ismerje Petőfi Sándor munkásságát, tudjon említeni néhány verset a költőtől, tudja azonosítani a versek tematikáját, műfaját, beszédhelyzetét, meghatározó motívumait.
- Ismerjen néhányat Mikszáth Kálmán, Kosztolányi Dezső novellái közül, legyen képes annak cselekményét röviden elmondani.
- Legyen képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére: Vörösmarty Mihály: Szózat, Kölcsey Ferenc: Himnusz, Petőfi Sándor: Szeptember végén.

8. évfolyam

- Legyen képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására.
- Meg tudja indokolni önálló olvasmányválasztását.
- Ismerje fel a költői képeket és alakzatokat.
- Legyen képes memoriterek (vers és prózai szövegrészletek) előadására. Megtanulja Ady Endre, József Attila, Weöres Sándor legalább egy-egy művét, Radnóti Miklós Nem tudhatom című alkotását.
- Ismerje fel a drámai műnem főbb jellemzőit.
- Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tudjon önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni.
- Tudjon 8–10 műfajt műnemekbe sorolni, és a műnemek lényegét megfogalmazni.
- Tudjon jellemzést írni művek szereplőiről.
- Legyen képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, lírai én, szinesztézia, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ.
- Ismerje az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit.

Magyar nyelv

5. évfolyam

- A tanuló legyen képes rövid – digitális vagy hagyományos - szöveget alkotni, alkalmazva a magyar helyesírás szabályait, alapelveit és szövegszerkesztési alapszabályokat. Ismerje az elbeszélés, leírás, jellemzés szövegtípusait.

- Képes legyen szabatosan kifejezni magát, véleményét elmondani különféle kommunikációs helyzetben szóban és írásban is. Tudja használni a kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jeleit.
- Tudja értelmezni a leggyakrabban előforduló közmondásokat, szólásokat.
- Ismerje a magyar hangrendszer főbb jellemzőit és a hangok kapcsolódási szabályait.
- Ismerje a magyar ábécét, képes legyen betűrendbe sorolni szavakat.
- Ismerje az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavak nyelvi sajátosságait.

6. évfolyam

- Tudja alkalmazni a tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiákat (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) különféle megjelenésű és típusú szövegeken.
- A tanuló legyen képes rövid – digitális vagy hagyományos - szöveget alkotni, alkalmazva a magyar helyesírás szabályait, alapelveit és szövegszerkesztési alapszabályokat. Ismerje az elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, meghívó, plakát szövegtípusait.
- Ismerje a következő szófajok szófaji sajátosságait: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatzók.

7. évfolyam

- A tanuló legyen képes kifejezően elolvasni és értelmezni írott és elektronikus szöveget.
- Tudja alkalmazni a szövegfeldolgozási módokat: szelektív olvasás, átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása.
- Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tudjon önállóan vázlatot készíteni.
- Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.
- Legyen képes 10-15 mondatos szöveget szerkesztani, melynek műfaja: elbeszélés, jellemzés, leírás vagy levél, s alkalmazza az alapvető helyesírási szabályokat (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés).
- Ismerje a mondatfajtákat, a mondat szerkezeti típusainak írásjeleit.
- Ismerje a mondatrészek szerepét és mondatbeli viszonyait, vonzatait, kifejezőeszközeit (alany, állítmány, tárgy, jelzők, határozók).

8. évfolyam

- Tudja alkalmazni a tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiákat (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) különféle megjelenésű és típusú szövegeken.
- Ismerje az érvelés alapjait.
- Tudjon részt venni beszélgetésben, vitában saját álláspont előadásával, megvédésével.
- Legyen képes érvelő fogalmazás írására közéleti témákban.
- Legyen képes rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás készítésére.
- Legyen képes előzetesen megismert szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasására.
- Tudja alkalmazni az adatkeresés technikáit.
- Írjon kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegeket: interjú, riport, elbeszélés, jellemzés.
- Ismerje az idézés jelölésének módját.
- Tudja alkalmazni az írásban történő bemutatkozás szabályait papíralapú és online felületen (önéletrajz, blogbejegyzés, internetes közösségi portál).
- Tudja használni az írásjeleket a szöveg központosításának legfontosabb szabályai szerint.
- Ismerje és alkalmazza az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályait.
- Ismerje fel az összetett mondatok tagmondatai közötti logikai kapcsolatokat: kapcsolat, ellentét, választás, következtetés, magyarázat, feltétel és hasonlítás.
- Alkosson különböző szövegeket összetett mondatokkal.
- Tudjon kérdéseket feltenni az összetett mondatok tagmondatai közötti kapcsolatok alapján.

Matematika

5. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, része két véges halmaz egyesítése.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.

- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.

Számтан, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel.
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Geometria

- Tételek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos rajzolása. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- Téglalap kerületének és területének kiszámítása.
- A téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása.
- A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

6. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös része, két véges halmaz uniója felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntése, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.

Számтан, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték, reciprokok felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értéke, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, (szimbólumok segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között).
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A százalék fogalmának ismerete, a százaléktört kiszámítása.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök kiválasztása. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése.

- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Geometria

- Tételek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése.
- A körző, vonalzó célszerű használata.
- Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.
- Alakzatok tengelyese tükörképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- Téglalap és a deltoid kerületének és területének kiszámítása.
- A téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása.
- A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számmtani közepének kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

7. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagrálok használata feladatmegoldások során.

Számtan, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.

- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén. Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép szerkesztése.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét feladatok kapcsán a tanuló képes esélylatolgatásra, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.

8. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszer szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.

- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.

Történelem

5.évfolyam

Történelmi ismeretek

- Ismeri és fel tudja idézni a magyar és az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb mítoszokat, mondákat, történeteket, elbeszéléseket;
- Az ókori Egyiptom öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa,
- Az ókori Hellász Görög istenek, az olümpiai játékok. városállam, jósa, többistenhit, olümpiai játékok, monda,
- Az ókori Róma öröksége provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légio, népvándorlás Római emlékek Pannóniában.
- Jézus élete, tanításai és a kereszténység Történetek az Újszövetségből. A keresztény hitélet színterei és szertartásai. egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora. A kereszténység jelképei. A Héber Biblia máig ható innovációi: egyistenhit, tízparancsolat, heti pihenőnap
- Középkori fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás.
- Történetek a magyarok eredetéről. A hunok
- Honfoglalás és kalandozások finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások
- Szent István és a magyar állam, vármegye, tized, ispán
- Árpád-házi királyportrék, tatárok/mongolok, kunok
- Magyarország koronázási jelvényei, Szent Korona

Ismeretszerzés és forráshasználat, Idő és tér, Kommunikáció, történelmi gondolkodás

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;

- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok anyagai, filmek; nyomtatott és digitális, vizuális források);
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra kapcsolódik az adott történelmi témához;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra való utalással végez időmeghatározást;
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel kapcsolatban;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást állít össze és mutat be;
- adott történetben különbséget tud tenni fikatív és valós, irreális és reális elemek között;

6. évfolyam

Történelmi ismeretek

- ismeri a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a középkori és újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a honfoglalástól napjainkig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretetről, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- Hunyadi János, a törökverő. A nándorfehérvári diadal.
- Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó
- A nagy felfedezők útjainak bemutatása térképen.

- A céhek és a manufaktúrák összehasonlítása
- A török háborúk hősei
- II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca
- Mária Terézia
- Élet a török hódoltság kori Magyarországon – Szeged bemutatásával
- Vélemény megfogalmazása a technikai fejlődés előnyeiről és hátrányairól.
- Napóleon alakjának, történelmi szerepének megítélése különböző források alapján.
- A reformkor. Széchenyi István alkotásai.
- A magyar nyelv és a nemzeti kultúra ügye.
- A forradalom. A március 15-i események és a 12 pont.
- Történetek a szabadságharc idejéből.
- A tavaszi hadjárat. A tavaszi hadjárat hadmozdulatainak végigkövetése térképen.
- A szabadságharcot követő megtorlás néhány konkrét esetének bemutatása (aradi vértanúk)
- Deák Ferenc és a kiegyezés értékelése
- Az Osztrák-Magyar Monarchia megszületése.

Ismeretszerzés és forráshasználat, Idő és tér, Kommunikáció, történelmi gondolkodás

- képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni.
- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére;
- egyszerű alaprajzokat, modelleket, térképvázlatokat (pl. települések, épületek, csaták) tervez és készít.
- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró szövegek tartalmát;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.
- történelmi idő, történelmi forrás, ok és következmény, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi jelentőség

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, monarchia, köztársaság, egyeduradalom, demokrácia, önkormányzat, jog, törvény, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport, nemzet, népcsoport, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, árutermelés, falu, város;
- eszme- és vallástörténeti: kultúra, művészet, hit, vallás, egyház, világkép.
- tud egyszerű vizuális rendezőket kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- egyszerű történelmi kérdésekről véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről;
- példákat hoz a történelmi jelenségekre;

7. évfolyam

Történelmi ismeretek

- ismeri az első és a második világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit, valamint napjainkra is hatással bíró következményeit;
- fel tudja idézni az első és második világháború borzalmait, érveket tud felsorakoztatni a békére való törekvés mellett;
- ismeri a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrák főbb jellemzőit, az emberiség ellen elkövetett bűneiket, ellentmondásaikat és ezek következményeit, továbbá a velük szembeni ellenállás példáit;
- felismeri a különbségeket a demokratikus és a diktatórikus berendezkedések között, érvel a demokrácia értékei mellett;

Ismeretszerzés és forráshasználat

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek megfigyeléséből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat, tételmondatokat) elbeszélő vagy leíró, illetve rövidebb magyarázó írott és hallott szövegekből és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok, médiatárak, filmek; nyomtatott és digitális, szöveges és vizuális források);

- megadott szempontok alapján tudja értelmezni és rendszerezni a történelmi információkat;

Tájékozódás időben és térben

- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény, jelenség és történelmi folyamat időpontját;
- egyszerű alaprajzokat, modelleket, térképvázlatokat (pl. települések, épületek, csaták) tervez és készít.

Szaktárgyi kommunikáció

- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró, valamint rövidebb magyarázó szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel, folyamatokkal, kapcsolatban;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról; egyszerű történelmi kérdésekről önálló, tárgyilagos véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- meghallgatja és megérti - adott esetben elfogadja - mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

Történelmi gondolkodás

- adott történetben különbséget tud tenni fikatív és valós, irreális és reális elemek között;
- a történelmi eseményekkel, folyamatokkal és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;

8. évfolyam

Történelmi ismeretek

- ismeri az újkori és jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;

- fel tudja idézni az újkori és jelenkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a 1849-től napjainkig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a 19. és 20. század fontosabb politikai eszméivel és azok hatásaival;
- példákat tud felhozni arra, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális, tudományos és politikai fejlődéséhez;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit néhány történelmi korszakban, beleértve a határon kívüli magyarság sorsát, megmaradásáért folytatott küzdelmét, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére;
- ismeri hazája államszervezetét.

Ismeretszerzés és forráshasználat

- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra, grafikon vagy diagram kapcsolódik az adott történelmi témához;
- képen, egyszerű ábrán, grafikonon, diagramon ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni különböző források hitelességéről és releváns voltáról;

Tájékozódás időben és térben

- ismeretei segítségével időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, ikonikus szimbólumokat, tárgyakat, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- biztonsággal használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek, folyamatok leolvasására, értelmezésére, vaktérképen való elhelyezésére;

Történelmi gondolkodás

- feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és adatokkal, érvekkel alátámasztja azokat;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről, folyamatokról;

- felismeri és értékeli a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat, képes azokat összehasonlítani egymással, illetve a mai korral;
- felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ:

- különböző történelmi korszakok, történelmi és társadalmi kérdések tárgyalása során szakszerűen alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- tud egyszerű vizuális rendezőket készíteni és kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást és digitális prezentációt állít össze és mutat be önállóan;

Értelmező kulcsfogalmak: történelmi idő, történelmi forrás, ok és következmény, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi jelentőség, értelmezés, történelmi nézőpont.

Tartalmi kulcsfogalmak:

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, monarchia, köztársaság, egyeduradalom, demokrácia, önkormányzat, jog, törvény, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport/réteg, nemzet, népcsoport, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, árutermelés, falu, város;
- eszme- és vallástörténeti: kultúra, művészet, hit, vallás, egyház, világkép.

Hon- és népismeret 6. évfolyam

- A tanuló ismerje lakóhelye, szülőföldje természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.
- A tanulási folyamatban alakuljon ki az egyéni, családi, nemzeti azonosságtudatuk.

- Általános képet tudjon adni a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról.
- A megszerzett ismeretek birtokában képes legyen értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.
- Értékelni tudja a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében.
- Éléményszerűen, hagyományőrző módon sajátítsa el egy-egy jeles nap, ünnepköszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.
- Ismerje meg a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon-és népismereti, néprajzi jellemzőit.
- Világossá váljon a tanuló számára, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel

Állampolgári ismeretek 8. évfolyam

- felismeri a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét.
- értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;
- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát.
- ismeri a családi háztartás összetevőit, értelmezi a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket.
- felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét.
- ismeri településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit, a település történetének alapvető eseményeit és fordulópontjait;
- ismeri a saját településének, lakóhelyének alapvető jellemzőit, értelmezi a településen működő intézmények és szervezetek szerepét és működését.
- társaival együttműködve a lakóhelyével kapcsolatos javaslatokat fogalmaz meg, tervet készít a település fejlesztésének lehetőségeiről;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;

- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg, tervet, tervezetet készít.
- értelmezi és társaival megbeszéli a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- ismeri a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését;
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát;
- azonosítja az igazságszolgáltatás intézményeit és működésük jellemzőit;
- értelmezi az állam gazdasági szerepvállalásának területeit.
- felismeri a jogok és kötelességek közötti egyensúly kialakításának és fenntartásának fontosságát;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket;
- felismeri a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, kiemeli az adómorál javításának fontosságát.
- azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, az alapvető ellátó rendszerek funkcióját és működési sajátosságait;
- megismeri és értelmezi a diákmunka alapvető jogi feltételeit, kereteit.
- társaival együttműködve információkat gyűjt és értelmez a foglalkoztatás, a szakmaszerkezet változásairól;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.
- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is.

Etika

5. évfolyam

I. Éntudat – Önismeret

A tanuló legyen képes:

- reálisan értékelni helyzetét, fejlődési célokat megfogalmazni és a célok megvalósítását szolgáló terveket készíteni;
- felismerni a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- felismerni a helyzethez illeszkedő érzelmeket és kifejezőmódjukat, és ennek megfelelően viselkedni;
- a családjában és ismeretségi körében találni olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében önmaga motiválására;
- döntései meghozatalakor figyelembe venni a saját értékeit is;
- a testi, lelki egészség egységének felismerésére a saját egészségi állapot nyomon követésére;
- az életkorra jellemző testi és szellemi fejlődés megfigyelésére;
- az önállósodás és növekvő felelősség elemzésére;
- a saját és társak belső értékeinek és egyediségének tudatosítására;
- a saját viszonyulás néhány elemének feltárására;
- az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerésére;
- az alapvető emberi viselkedésformák értékelésére;
- különböző emberi élethelyzetek megismerésére;
- az önértékelés módjainak tudatosítására;
- az egészséges és harmonikus életmód feltételeinek megfogalmazására;
- a pozitív és negatív hatások felismerésére saját élethelyzetekben;
- megoldási modellek kialakítására, nehéz helyzetek kezelésére;
- az egyéni sikerek értelmezésére;
- saját tanulási célok megfogalmazására;
- valós és virtuális környezetben példaként szolgáló személyek keresésére;
- felismerni az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítani saját személyiségének néhány elemét;
- felismerni a testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket, az egészségét veszélyeztető hatásokat, megfogalmazni a saját intim terének határait.

II. Család – Helyem a családban

A tanuló legyen képes:

- megfigyelni, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására;
- a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a családjában és ismeretségi körében találni olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- megfogalmazni, hogy a szeretetnek, a bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban;
- megfelelő döntéseket hozni arról, hogy az online térben, milyen információkat oszthat meg önmagáról;
- saját viszonyrendszerek vizsgálatára, a szűkebb és a tágabb közösségek hatása a tanuló életére;
- az alapvető emberi érintkezések formáinak (viselkedés, verbális és nonverbális kommunikáció, gondolatok kifejezése, alkotások) megismerésére valós és virtuális terepen is;
- a különböző érzelmeket kiváltó okok feltárására;
 - az érzelem vezérelte cselekvések következményeinek vizsgálatára;
 - kapcsolatok elemzésére a támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség szempontjából;
 - a tartós, bizalomra épülő kapcsolatok jellemzői és fenntartásuk feltételeinek átélésére;
 - az érzelmeket is kifejező figyelmes kommunikáció gyakorlására;
 - segítségkérésre, segítség felajánlására;
 - a család, rokonság egyedi viszonyrendszereinek feltárására;
 - saját helyzet felismerésére, feladatok azonosítására a családban;
 - a legértékesebb családi szokások azonosítására;
 - a családok sokszínű kulturális hátterének értelmezésére;
 - tipikus családi szerepek és helyzetek értékelésére;
 - az érték- és érdekütköztetések, az igények kifejezésének gyakorlására;
- felismerni olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a különböző helyzetek megoldhatók;
- azonosítani a családban betöltött szerepeket és feladatokat;
- azonosítani saját szerepét és feladatait;

- azonosítani néhány, a családban előforduló konfliktust;
- felismerni a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, megfogalmazni néhány megoldási módot;
- felismerni saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket;
- azonosítani az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit.

III. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben

A tanuló legyen képes:

- helyesen feltérképezni, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására;
- a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a családjában és ismeretségi körében találni olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- megfogalmazni, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a barátságokban, a páros kapcsolatokban, és az iskolai közösségekben;
- a társas kapcsolatok fontosságának hangsúlyozására;
- az elhagyatottság, a kirekesztettség állapotának elképzelésére;
- a hagyományos és a modern technológia nyújtotta kapcsolattartási lehetőségek gyakorlására;
- a rokonszenv, ellenszenv azonosítására;
- az ismeretlenek iránti bizalom vagy bizalmatlanság okai feltárására;
- a virtuális kapcsolatteremtési formák véleményezésére;
- a kortárs, baráti kapcsolatokat összetartó szokások, a jó működés feltételeinek feltárására, a jó probléma megoldási minták megismerésére;
- a bizalom, támogatás, törődés, őszinteség és a bántás megjelenési formáinak azonosítására;
- a megértésre törekvő, egyenrangú kommunikáció gyakorlására;
- a kapcsolatokat gyengítő okok feltárása, a kialakuló konfliktusok elemzésére;
- konfliktuskezelési lehetőségek felismerése és gyakorlására;
- a saját véleményétől eltérő észrevételekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;

- felismerni a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezni érzelmi kifejező képességekkel a konfliktusok megelőzésére, és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- azonosítani a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekedni a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- törekedni mások helyzetének megértésére, felismerni a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
- nyitottnak és segítőkésznek lenni a nehéz helyzetben levő személyek iránt;
- különbséget tenni a valóságos és a virtuális identitás között, felismerni a virtuális identitás jellemzőit.

6. évfolyam

I. A társas együttélés kulturális gyökerei: nemzet – helyem a társadalomban

A tanuló legyen képes:

- azonosítani a nemzet, a kulturális közösség számára fontos értékeket, megindokolni, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- érzelmileg azonosulni az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezni a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- azonosítani azokat a kulturális különbségeket, helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel és tudjon véleményt alkotni róluk;
- értékelni az etikus és nem etikus cselekvések következményeit;
- a csoporthoz való csatlakozás vagy az onnan való kiválás esetén összevetni a csoportnormákat és a saját értékrendjét;
- saját identitást képező néhány közösség mélyebb megismerésére: nemzet, nemzetiség, nyelvi-kulturális közösség;
- olyan közösségek megismerésére, melyeknek a tanuló nem tagja;
- felmérni a csoportba kerülés lehetőségeit - saját csoporton belüli helyzet, tevékenység értékelésére;
- a segítség, együttérzés, tolerancia, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás jelentőségének vizsgálatára;

- önkéntes, másokat segítő tevékenységek végrehajtására, ismeretére; saját csoport kritikus szemléletű értékelésére, a befogadás-elfogadás, valamint az értékteremtés szempontjából;
- az alapvető gyermekjogok megismerésére;
- a köztulajdon megbecsülése és a magántulajdon védelmére;
- valós és virtuális közösségek írott szabályainak és íratlan szokásrendjének feltárására;
- a hatékony együttműködés feltételeinek számbavételére;
- a közös szabályalkotás, a jó munkamegosztás, a vezető szerepének elemzésére;
- egyéni és közösségi érdekek összevetésére;
- a társas élet lehetséges konfliktusainak, okainak feltárására, ezek kezelésére;
- értelmezni a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- azonosítani a valós és a virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére;
- fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjteni és megosztani tudását a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet vagy Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;
- azonosítani a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit.

II. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő

A tanuló legyen képes:

- megfogalmazni személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt;
- megoldási javaslatot tenni környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére;
- felismerni az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét;
- döntéseket hozni arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntarthatóság megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a természeti, társadalmi problémák kezelése érdekében;
- megfogalmazni, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését milyen feltételek támogatják;
- saját szükségletek, érdekek és értékek feltárására;

- a testi és szellemi egészség forrásainak megismerésére – egyéni, társadalmi és környezeti szinten;
- a különböző életkörülményű emberek életmódjának összehasonlítására;
- ember és környezete viszonyának értelmezésére;
- a környezetszennyezés jelenségének meghatározására, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére;
- a technikai fejlődés néhány területének feltárására, az ember életmódjára és minőségére ható jellegzetességére;
- etikai kérdések felvetésére a virtuális tevékenységgel, a médiatartalmakkal, a technikai eszközök alkalmazási módjaival kapcsolatban, saját, ilyen jellegű tevékenységek reflektív vizsgálatára;
- a közvetlen környezet állapotának kritikus szemléletű vizsgálatára;
- a világ jelenéért és jövőjéért vállalható emberi felelősség néhány elemének megfogalmazására;
- saját és közösségi cselekvési lehetőségek tervezésére a környezetvédelem érdekében;
- folyamatosan frissíteni az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit a fizikai és digitális környezetben, felelősségteljes szemlélettel vizsgálni a technikai fejlődés lehetőségeit;
- megismerni a természeti erőforrások felhasználására, a környezet-szennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket.

III. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

A tanuló legyen képes:

- egyéni cselekvési lehetőségeket megfogalmazni, közös erkölcsi értékek érvényesítésére;
- az európai, a nemzeti kultúra közös eredetének, forrásainak értelmezésére;
- reflektíven értékelni a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a világra vonatkozó személyes kérdések megfogalmazására;
- az információk elemzésére a hitelesség alapján;
- a logikai érvelések gyakorlására;
- a tény, a vélemény, a tudás, a hit, az értékítélet fogalmak értelmezésére;
- az érték- és világnézeti különbségek azonosítására;

- különböző és hasonló azonos helyzetről alkotott értékítéletek elemzésére;
- néhány kulturális szabályozórendszer megismerésére;
- a lelkiismeret működésének megérzésére, átérzésére a döntésekben;
- személyes erkölcsi elvek feltárására;
- dilemmahelyzet elemzésére erkölcsi szempontból;
- az istenhívő világnézet sajátosságainak vizsgálatára;
- a környezetben fellelhető vallások néhány szokásának, ünnepének megismerésére, ezen keresztül a világnézeti-kulturális sokszínűség tudatosítására;
 - feltárni Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenységét, feltérképezni, hogy miként jelennek meg a hétköznapiak során, a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
 - értelmezni a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
 - értelmezni az egyes egyházak ünnepköréhez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzájuk kapcsolódó bibliai (Ó- és Újszövetségbeli) szövegekre támaszkodó történeteket;
 - összekapcsolni az egyes egyházak, vallások ünnepköreit és a hozzájuk tartozó jelképeket, szokásokat, néphagyományokat;
 - példákat hozni a saját életéből a zsidó és keresztény bibliai, valamint a kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra;
 - saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazni a kölcsönös tolerancia elveit.

7. évfolyam

Éntudat – Önismeret

A tanuló legyen képes:

- reálisan feltérképezni, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására; legyen képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- megfelelő döntéseket hozni arról, hogy az online térben milyen információkat oszthat meg önmagáról;
- reálisan értékelni helyzetét, fejlődési célokat megfogalmazni és a célok megvalósítását szolgáló terveket készíteni;

- reflektíven értékelni tudásszerzési módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- feltárni a pályaeérdeklődését és továbbtanulási céljait;
- legyen képes a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében önmaga motiválására;
- a célok és döntések meghozatalakor figyelembe venni a személyes értékeit;
- egyéni cselekvési lehetőségeket megfogalmazni az erkölcsi értékek érvényesítésére.
- saját főbb személyiségjegyek vizsgálatára;
- megismerni a társadalmi szerepekkel, elvárásokkal;
- saját identitás fogalmának bővítésére;
- az emberi gondolkodásmód sokszínűségének megértésére;
- azonos helyzetekre adott eltérő reakciók, vélemények elemzésére;
- az egyének és az emberiség néhány cselekvésének etikai szempontú értékelésére, a saját értékrenddel való összevetésére;
- önkifejezési módok gyakorlására;
- a tanulás és fejlődés összefüggéseinek megértésére saját életében;
- információ-források kritikus elemzésére;
- saját szokások, életvezetési mód, életszemlélet értékelésére a testi és mentális egészség, a lehetséges káros tényezők feltárására, ezek elkerülésére javaslatokat tud tenni az önazonosság és a fejlődés szempontjából;
- saját igények és szükségletek feltárására;
- a felelősség, önismeret, munka, együttműködés, kreativitás, vállalkozó szellem, munkamegosztás, pénzügyi tudatosság megjelenítésére a mindennapi cselekvésekben;
- a siker, a boldogság, boldogulás átérzésére, azonosítására az életében;
- a pozitív életszemlélet tudatosítására;
- néhány személyes életcél megfogalmazására.

Család – Helyem a családban

A tanuló legyen képes:

- reálisan feltérképezni, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményeket okozhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására; képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a családjában és ismeretségi körében találni olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;

- megfogalmazni, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban;
- megismerni olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a problémás helyzetek megoldhatók;
- azonosítani a családban betöltött szerepeket és feladatokat; egyre reálisabban látni a saját szerepét és feladatait;
- azonosítani néhány, a családban előforduló konfliktust, felismeri a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket és megfogalmazni, hogy milyen módon kezelhetők ezek;
- felismerni saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közösségi értékeket;
- azonosítani az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit.
- külső és belső tényezők összehangolására, amelyek az érzelmi-mentális állapotra hatással lehetnek;
- stratégiák kidolgozására a negatív hatások kivédésére;
- valós és virtuális térben zajló cselekvések elemzésére a másokra tett hatás és etikai értékek szempontjából;
- a bizalom, szeretet, tisztelet, segítség és intimitás megérzésére, megjelenítésére a kapcsolatokban;
- pozitív minták a harmonikusan működő párkapcsolatok létrehozására;
- a másik igényeit és szükségleteit figyelembe vevő és a saját igényeket megfogalmazó kommunikáció gyakorlására;
- az egyenlőtlen, kihasználó vagy bántalmazó kapcsolat jellemzőinek azonosítására, az erre vonatkozó jogok és a védelem lehetőségeinek megismerésére;
- a család társadalmi funkciói értelmezésére, a családszerkezet sokféleségének elfogadására;
- a harmonikus családi életet meghatározó értékek összegyűjtésére,
- a támogatás, megértés, tanulás, együttérzés és egyenlőség vizsgálatára a családi kapcsolatokban;
- a serdülőkor önállósági igényéből vagy az életkori különbségekből eredő vélemény- és érdekkonfliktusok azonosítására.

Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben

A tanuló legyen képes:

- reálisan feltérképezni, hogy saját érzelmi állapota és viselkedése milyen következményekkel járhat, és milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatai alakítására;
- a csoporthoz való csatlakozáshoz, az onnan való kiválás esetén tudja összevetni a csoportnormákat és a saját értékrendjét;
- a családjában és ismeretségi körében találni olyan mintákat, amelyek példaként szolgálnak számára;
- megfogalmazni, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a barátságokban, a páros kapcsolatokban, az iskolai közösségekben, a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
- kölcsönös megértésre törekedni;
- felismerni a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezni tapasztalatokkal, érvekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- azonosítani a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- törekedni mások helyzetének megértésére, felismerni a mások érzelmi állapotát és igényeire utaló jelzéseket;
- nyitottnak és segítőkésznek lenni a nehéz helyzetben levő személyek iránt;
- kölcsönös felelősségvállalásra a kapcsolataiban.
- az egyén felelősségének megfogalmazására a különböző szerepekben;
- A társas kapcsolatrendszer gazdagítására;
- a másokat megítélő vélemények elemzésére a lehetséges sztereotípiák, az előítéletek, elfogadás, tolerancia alapján;
- a figyelmesség, közös tervezés és az együttműködés példáinak érvényesítésére;
- a tartós kapcsolatok és párkapcsolatok alapvető feltételeinek megismerésére;
- kapcsolati konfliktusok elemzése eltérő igények, kommunikáció és érzelmek szempontjából, megoldási stratégiák kidolgozására;
- a felelősségvállalás, bocsánatkérés és a jóvátétel szerepének felismerése a kapcsolatok helyreállításában, kapcsolatrendszerekben elfoglalt különböző helyzetek, szerepek elemzésére.

Alapkövetelmények a hetedik évfolyam végére:

- Rendelkezik reális önképpel
- Tisztában van a negatív és pozitív tulajdonságaival
- El tudja magát helyezni a társadalomban
- Képes a család fontosságát értelmezni és az abban résztvevő tagok helyét is megfelelően kezeli
- Ismeri a társas kapcsolatok formáját
- Rendelkezik empátiával más társadalmi csoportok felé
- Egészséges nemzeti kulturális gyökerekkel rendelkezik
- Hajlik a társadalmi rétegek együttműködésére
- Ismeri a társadalom összetevőit és tisztában van egymásra gyakorolt kölcsönhatásuknak

8. évfolyam

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

A tanuló legyen képes:

- azonosítani, értelmezni a nemzet, a kulturális közösség számára fontos közösségi értékeket;
- érzelmileg, társas-lelkületileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezni a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- azonosítani azokat a kulturális különbségeket, helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel;
- a csoporthoz való csatlakozás vagy az onnan való kiválás esetén összevetni a csoportnormákat és a saját értékrendjét;
- a problémák elemzésére és a megoldási alternatívák alkotására, a probléma megoldása érdekében képes önmaga motiválására;
- azonosítani a számára fontos közösségi értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- azonosítani azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel és véleményét alkot róluk;
- értékelni az etikus és nem etikus cselekvések lehetséges következményeit.
- azonosítani a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait;

- értelmezni a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjteni és megosztani,
- ismerje a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- azonosítsa a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit; legyenek ismeretei a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, kettős kötődésű személyekről;
- ismerje a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezze kötelezettségeit, vegyen részt szabályalkotásban;
- ismerje az alapvető emberi jogokat és vizsgálja ezek érvényesülését különböző embercsoportok esetében;
- ismerje a hátrányos helyzetű személyek érdekében szervezett programokban való részvétel lehetőségeit, a kulturális-társadalmi identitás alapjait,

Legyen képes:

- A nemzeti identitás megőrzésére;
- Európa szerepének felismerésére, mint a nemzeti kulturális identitás egyik meghatározójára;
- A különböző közösségekhez tartozás lehetséges ellentmondásainak feltárására;
- Különböző közösségek viszonyainak elemzésére;
- A kölcsönös bizalom, becsületesség és felelősség vállalására;
- Az elesettek segítségére, a szolidaritás fogalmának értelmezésére;
- Véleményalkotásra a szabálysértés, csalás, jogsértés, bűnelkövetés eseteiről egyéni és társadalmi kár szempontjából, egyben a társadalmi elfogadottságáról;
- Kérdések megfogalmazására a büntetés néhány formájáról;
- Az együttműködésre, felelősségvállalásra, feladatvállalás alapelveinek átélésére;
- Fontos társadalmi értékek megvalósításának érdekében végzett tevékenységek megismerésére;
- A jogok és köteleességek rendszerének elemzésére több társadalmi szinten;
- Társadalmi témájú média hírek elemzésére, saját médiafogyasztás vizsgálatára;
- Az agresszív nyelvhasználat és az információtorzítás felismerésére.

A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő

A tanuló legyen képes:

- megfogalmazni személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tenni környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére;
- értékelni, értelmezni az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét;
- döntéseket hozni arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a társadalmi problémák kezelése érdekében;
- megfogalmazni, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését milyen feltételek támogatják.
- frissíteni az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, kritikus szemlélettel vizsgálni a technikai fejlődés lehetőségeit, korlátait;
- megismerni és véleményezni a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;
- értelmezni a fenntartható fejlődés és a legfontosabb társadalmi problémák megoldása érdekében javasolt stratégiákat, cselekvési lehetőségeket.
- Az emberiség életét és gondolkodását leginkább befolyásoló technológiák hatásainak elemzésére a személyes kapcsolatok és az életminőség szempontjából, megoldási javaslatok, etikai szabályok megfogalmazására;
- Károsító és építő, környezetszépítő tevékenységek megkülönböztetésére;
- Néhány környezeti etikai és bioetikai kérdés megismerésére;
- A fogyasztói és pénzügyi tudatosság fő elveinek rendszerezésére;
- Környezetbarát technológiai megoldások, kreatív újrahasznosítási lehetőségek feltárására;
- Saját célok megfogalmazására a fenntartható fejlődés érdekében.

Ismerje:

- az általános emberi szükségleteket az egyén, a helyi közösségek és az emberiség szintjén is;
- az egyén és közösség rövid és hosszú távú érdekei közötti ellentmondásokat;
- az emberiség létezésének alapvető feltételeit veszélyeztető folyamatokat;
- a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek okait.

Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

A tanuló legyen képes:

- azonosítani azokat a helyzeteket, amelyek etikai dilemmákat vetnek fel, és véleményt alkotni róluk;
- értékelni az etikus, a nem etikus cselekvések lehetséges következményeit;
- reflektíven értékelni tudásszerzési módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére;
- a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére;
- egyéni cselekvési lehetőségeket megfogalmazni az erkölcsi értékek érvényesítésére.
- értelmezni a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
- feltárni, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
- feltárni, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
- megismerni vallások erkölcsi tanításait összevetni személyes véleményével;
- Különböző világnézeten alapuló gondolkodások összehasonlítására;
- Az erkölcs, mint viselkedést szabályozó értékrendszer, az erkölcsi fogalmak egyéni értelmezésére;
- A személyes erkölcs kialakulását befolyásoló tényezők azonosítására: a család, a média, a kortárs csoportok, a nevelők;
- Az egyén és közösség értékítéletének ütköztetésére;
- A saját értékrendnek megfelelő és ellentmondó viselkedés gyakorlására;
- A zsidóság és a kereszténység, világképeinek fő vonásaik, fő tanításaik megismerésére;
- A vallás szerepének jelentőségének azonosítására az emberek életében;
- A zsidó és keresztény vallások álláspontjainak értelmezésére néhány általános etikai kérdésben;
- Az egyházak társadalmi tevékenységének megismerésére, együttműködésre közös célok érdekében;
- Legyen képes a felebaráti szeretet, felelősségvállalás gyakorlására a másik ember iránt;
- Ismerje a tízparancsolatot.

Alapkövetelmények a nyolcadik évfolyam végére:

- Nemzetben való fontosság érzékelése
- Rendelkezzen megfelelő nemzet kulturális önképpel
- Ismerje a megújuló energiaforrásokat
- Tisztába legyen a földre gyakorolt káros emberi tevékenységekkel - Környezettudatosság
- Rendelkezzen a XXI. század egészséges ember képével
- Ismerje a káros és kirekesztő társadalmi formákat
- Legyen saját reális véleménye a körülötte zajló világról

Természettudomány

5. évfolyam

- legyen képes a természeti formák, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak összegzésére és ismertetésére,
- legyen képes az élő és élettelen világ ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, példákkal történő illusztrálására,
- használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet és az önálló ismeretszerzés megismert technikáit,
- ismerje a térkép ábrázolásmódja és a valóság közötti kapcsolatot,
- a térkép jelkulcsának használatával igazodjon el – elemi szinten – Magyarország domborzati-vízrajzi, közigazgatási és egyszerű tematikus térképein,
- ismerje az időjárási elemek területi, időbeli változásai közötti összefüggéseket,
- fogalmazza meg, milyen az aktuális időjárás,
- ismerje fel a legfontosabb felszínformákat a valóságban és a térképen,
- ismerje fel leírásból hazánk nagytájakait. Értse a felszínük kialakulásában résztvevő folyamatok egymásutániságát, összhatását,
- tudjon példákat mondani a haza nagytájak természeti-társadalmi-környezeti értékeire,
- legyen képes felismerni, megnevezni és jellemezni az őszi és a tavaszi kertben megismert élőlényeket,
- ismerje és hasznosítsa a gyümölcs- és zöldségfélék táplálkozásban betöltött szerepét, fogyasztásuk egészségügyi szabályait,

- tudja, hogy a kert élőlényei környezetükkel és egymással szoros kapcsolatban, kölcsönhatásban élnek,
- ismerje az ember természetformáló munkáját a kultúrnövények kialakulásának és az állatok háziiasításának folyamatában,
- ismerje fel és tudja jellemezni a megismert állatok küllemét, testfelépítését, életmódját és az emberhez való kapcsolatát,
- ismerje a háziállatok tenyésztésének célját és az egészséges állattartás ismérveit,
- rendelkezzen a növényi és állati termékek fogyasztásának elemi egészségügyi ismereteivel és gyakorlatával,
- sajátítsa el és használja a mindennapi életében a helyes fogyasztói magatartás ismereteit,
- törekedjen a kulturált és emberséges állattartás, valamint az állatvédelmi szabályok betartására,
- ismerje fel a környezetében tapasztalható környezetkárosító tevékenységeket, folyamatokat,
- értse és tudja, hogy élő és élettelen környezetének állapotáért ő is sokat tehet.

6. évfolyam

- használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet,
- legyen képes a konkrét tényektől, jelenségektől, összefüggésektől elvonatkoztatni, általánosítani,
- ismerje fel, értse, és tudja példákkal bizonyítani az élő és élettelen világ oksági összefüggéseit,
- tudjon tájékozódni a Földön: a kontinensek, óceánok egymáshoz viszonyított helyzetének meghatározásával, valamint a földrajzi fókálózat segítségével,
- tudjon különbséget tenni az időjárás és az éghajlat között,
- ismerje hazánk éghajlatának jellemzőit,
- helyezze el Magyarországot Európában és a mérsékelt éghajlati övezetben,
- ismerje a Föld gömb alakja és az éghajlati övezetek kialakulása közötti oksági összefüggést,
- tudja megmagyarázni a Föld tengely körüli forgásával a nappalok és éjszakák váltakozását,
- ismerje fel a Nap-Föld viszonyának modellezése segítségével a Föld Nap körüli keringése(tengelyferdesége) és az évszakok kialakulása közötti összefüggést,

- tudjon példákat mondani a földfelszín kialakulásában, a talaj keletkezésében résztvevő folyamatokra, ismerje fel egymásutániségüket vagy egyidejűségüket,
- ismerje a felszín, az éghajlat és a folyók jellemzői közötti összefüggéseket,
- ismertesse a víz körforgásának, a vizek munkájának folyamatait,
- válasszon ki jellemzői alapján néhány könnyen felismerhető kőzetet,
- ismerje a hazai életközösségek területi elhelyezkedését, az élőhelyek környezeti tényezőit, életfeltételeit,
- ismerje fel, nevezze meg, és a megismerési algoritmusok segítségével tudja jellemezni hazánk életközösségeinek élőlényeit,
- ismerje az élőlények egymás közötti kapcsolatait, az életközösségben betöltött szerepét,
- értse és tudja példákkal bizonyítani az élőlények igénye és előfordulása; környezete, szervezete és életmódja, a szervek felépítése és működése közötti ok-okozati összefüggéseket,
- legyen képes az életközösségek élőlényeit a megismert rendszertani kategóriákba besorolni,
- tudjon egyszerű táplálékláncokat összeállítani,
- tudatosuljon benne a megismert élőhelyek és élőlények veszélyeztetettsége,
- lássa a természet védelmének fontosságát.

Kémia

7. évfolyam

A tanuló tudjon tájékozódni az iskolában és a környezetében az anyagi világ megismerésének alaptörvényeiről, a vizsgálatok céljairól, ismerje annak módszereit

- ismerje fel a kémiai laboratórium egyszerűbb eszközeit,
- ismerje a veszélyességi jeleket,
- a kémiai és fizikai változásokat meg tudja különböztetni,
- ismerje a keverékek alkotórészeit és az alkotórészek egyedi tulajdonságait,
- ismer konkrét példákat elválasztási műveletekre,
- értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét,
- a köznapi anyagok fizikai tulajdonságainak felismerése és összehasonlítása (szín, szag, halmazállapot, oldhatóság, sűrűség, megmunkálhatóság, hő- és elektromos vezetés),

- értse és ismerje fel az endoterm és exoterm folyamatokat,
- tegyen különbséget az elem, vegyület és keverék között,
- ismerje az atom felépítését,
- fel tudja írni kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon levő elektronok számával,
- tudja az atom külső elektronjainak fontos szerepét a molekula és ionképzés során,
- ismerje a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét,
- tudja használni a periódusos tábla sajátos jelrendszerét, adatait tudja alkalmazni,
- tegyen különbséget az elemi részecske és a kémiai részecske között,
- szöveges leírás, vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, a molekulákat és az ionokat,
- érti az egyszerű molekulák kialakulását és fel tudja írni képletüket,
- érti az egyszerű ionok kialakulását és az ionvegyületek képletének megállapítását,
- érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmog kialakulását, valamint a természetre és emberre gyakorolt hatását,
- legyen képes az információhordozók használatára és hasznosítására

8. évfolyam

A tanuló

- ismerje a kémiai reakciók feltételeit, reakciótípusokat: egyesülés, bomlás, oxidáció, redukció,
- alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág összetétele,
- ismerje a nemfémes elemek (szén, foszfor, kén, nitrogén-monoxid, nitrogén-dioxid, kén-dioxid és kén-trioxid) oxidjait, savvá alakulását és sóképzését,
- ismerje a savas és lúgos kémhatást okozó ionokat,
- ismerje a fontosabb savak és bázisok nevét és képletét,
- ismeri a sav- bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét,
- ismerje a fémek jellemzőit, redukálósorát, ötvözetek kialakítását,
- ismerje a korrózió fogalmát, valamint a korrózió elleni védelem módjait,
- ismeri a katalizátor fogalmát,
- érti a reakciók energiaviszonyait,
- ismerje a kémiai reakciók egyenleteinek leírását szavakkal és jelekkel és értelmezze a folyamatokat,

- legyen tisztában a savas- lúgos- semleges kémhatás közömbösítés pH érték, indikátor fogalmával,
- ismeri a köznapiban használt anyagok legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit,
- érti, hogy az elemet vagy a vegyületet mesterségesen állították elő, vagy természetes úton nyerték,
- tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (meszet, betont, üveget) és fémeket (vasat, alumíniumot) gyártanak,
- ismerje a kőolaj feldolgozás módját, fő alkotóit és hogy ezekből számos termék készül,
- ismerje a levegő- és vizek szennyezésének okát és az emberiségre gyakorolt hatását,
- ismerje a hulladékkezelés és újrahasznosítás fogalmát,
- tudja megkülönböztetni a megújuló és nem megújuló energiaforrásokat.

Biológia

7.évfolyam

- ismerje a biológia tudományának kutatási céljait, a tudósok munkáját és felelősségét, tudjon képet alkotni a biológia fejlődéséről, értse a jelenkori kutatások jelentőségét;
- tényekre alapozott érveket tudjon megfogalmazni a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékelje egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- felismerje és meg tudja nevezni a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, ismerje sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- képes legyen összehasonlítani a növényi és az állati sejtek felépítését és működését
- ismerje a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében
- ismerje az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, értse, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;
- ismerje a természetes szelekció fogalmát,
- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismeri néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást el tudja végezni;
- képes legyen összehasonlítani a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját
- alapfokon ismerje a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;

- képes legyen elemezni az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat; az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, a táplálkozási kapcsolatokat,
- ismerje a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit;
- kritikusan és önkritikusan értékelje az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- képes legyen elemezni a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a kárcsökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit.

8.évfolyam

- képes legyen azonosítani a főbb testtájakat és testrészeket, elemezni tudja ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- ismerje az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- ismerje az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;
- ismerje az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, a szabályozás elvét;
- ismerje az immunrendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit;
- ismerje az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztába legyen a felelős szexuális magatartás ismérveivel, a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségével;
- értse a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét,
- ismerje a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit
- tudja a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- ismerje a baleseti sérülések kockázatait, a bekövetkezett balesetek esetében felismerje a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit,

- a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerje, segítséget (szükség esetén mentőt) tudjon hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tudjon nyújtani
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével,

Földrajz

7. évfolyam

A tanuló:

- tudja használni a földrajzi térben való tájékozódást segítő hagyományos és digitális eszközöket.
- tudjon tájékozódni különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonsággal leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket;
- ismerje a Afrika, Ausztrália, Amerika és Ázsia fő természetföldrajzi vonásait, tudja ezeket a fekvés, felszín, kialakulás és a földrajzi övezetesség összefüggésrendszerében vizsgálni
- tudja értelmezni az egyes földrészek, tájak, országok természeti és társadalmi jellemzőinek összefüggéseit, kölcsönhatásait
- ismerje a kontinensek, tipikus tájak és országok regionális sajátosságait, a közöttük lévő • hasonlóságokat, különbségeket, kapcsolataik rendszerét
- tudja megfogalmazni példák alapján a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezni és ok-okozati összefüggéseiben bemutatni a globálissá váló környezeti problémákat;
- tudja használni a térképet információszerzésre a szemléleti- és tanári segítséggel az okfejtő térképolvasás szintjén
- mutassa meg (jelölje be kontúrtérképen) a tanult topográfiai fogalmakat, kapcsolja hozzájuk jellemző földrajzi tartalmukat
- Ismerje Európa fő természetföldrajzi vonásait, tudja ezeket a fekvés, felszín, kialakulás és a földrajzi övezetesség összefüggésrendszerében vizsgálni
- tudja értelmezni Európában a tájak, országok természeti és társadalmi jellemzőinek összefüggéseit, kölcsönhatásait

- tudja értelmezni és példákkal alátámasztani a kontinensrészek sajátos gazdasági fejlődésének meghatározó összetevőit; a történelmi és a politikai változások, a történelmi hagyományok szerepét a társadalmi-gazdasági életben
- tudja összehasonlítani és indokolni Európa országainak fejlettségét
- értse az együttműködés szükségességét az Európai Unió tagállamai között
- ismerje az éghajlati elemeket, az éghajlat alakító és módosító tényezők érvényesülését
- tudja az éghajlati övezetességet kialakító tényezőket értelmezni
- ismerje az éghajlati elemeket, az éghajlat alakító és módosító tényezők érvényesülését
- tudja az éghajlati övezetességet kialakító tényezőket értelmezni
- tudjon éghajlati diagramot olvasni
- ismerje a forró éghajlati övezet uralkodó szelét, annak kialakulását, a felszálló és leszálló légáramlás következményeit
- ismerje az övezet éghajlati öveit, annak jellemzőit
- ismerje a mérsékelt övezet jellemzőit
- ismerje a hideg övezet jellemzőit
- ismerje a természetföldrajzi adottságok függőleges változását és a függőleges földrajzi övezetességet

8. évfolyam

A tanuló:

- ismerje a Kárpát-medencevidék tipikus tájait és Magyarország fő természetitársadalmi-gazdasági jellemzőit, jelenségeit, folyamatait és összefüggéseit
- ismerje a térség környezeti állapotát károsító folyamatokat, tevékenységeket, s tudjon példákat mondani a megelőzés, az elhárítás lehetőségeire
- indokolja az összefogás szükségességét hazánk és a közép-európai országok között; bizonyítsa példákkal sokoldalú kapcsolataikat, kötődésüket, egymásra utaltságukat társadalmi-gazdasági- környezetvédelmi kérdésekben
- ismerje a régió népeinek, nemzetiségeinek, különféle társadalmi csoportjainak jellegzetességeit, értékeit, hagyományait
- ismerje hazánk társadalmi-gazdasági adottságait és lehetőségeit, integrációs törekvéseit, nemzetközi kapcsolatait
- legyen képes aktuális információk gyűjtésére megadott téma és szempontok szerint
- legyen képes aktuális információk gyűjtésére megadott téma és szempontok szerint

- legyen képes szemelvények, adatok elemzésére, megfigyelésekre, következtetések levonására, önálló vélemény megfogalmazására
- használja a térképet információszerzésre a szemléleti és a logikai térképolvasás szintjén egyaránt,
- tudja megmutatni térképen, bejelölni kontúrtérképen a tanult topográfiai fogalmakat és kapcsolja hozzájuk a jellemző földrajzi tartalmakat
- ábrázolja ismereteit rajzokkal, térkép vázlatok kiegészítésével, készítésével
- tudjon példákat sorolni a globalizáció mindennapi életünket befolyásoló folyamataira;
- tudjon érveket megfogalmazni a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett;
- életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben tudja alkalmazni pénzügyi ismereteit (pl. egyszerű költségvetés készítése, valutaváltás, diák vállalkozás tervezése);
- tudjon foglalkoztatási adatokat értelmezni és elemezni, következtetéseket levonni belőlük

Fizika

7. évfolyam

Bevezetés a fizikába:

- megfigyeléseket és kísérleteket végez a környezetében, az abból származó tapasztalatokat rögzíti;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;
- hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a mérőeszközökben megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket;
- ismeri a fizika fontosabb szakterületeit;
- tájékozott a fizika néhány új eredményével kapcsolatban.

Az energia:

- tisztában van azzal, hogy az energiának ára van, gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energiatakarékosság fontosságát, ismeri az energiatermelés környezeti hatásait, az energiabiztonság fogalmát;
- ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket;

- előidéző egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés), megnevezi az abban szereplő energiákat;
- ismeri a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat;
- átlátja a táplálékok energiatartalmának szerepét a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában;
- kvalitatív ismeretekkel rendelkezik az energia szerepéről, az energiaforrásokról, az energiaátalakulásokról.

Mozgás közlekedés és sportolás közben

- megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és idő adatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét;
- meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt;
- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos)

Lendület és egyensúly

- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

- jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát;

- tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt;
- tudja, miben nyilvánulnak meg a kapilláris jelenségek, ismer ezekre példákat a gyakorlatból (pl. növények tápanyagfelvétele a talajból);
- kísérletezés közben, illetve a háztartásban megfigyeli a folyadékok és szilárd anyagok melegítésének folyamatát, és szemléletes képet alkot a melegedést kísérő változásokról, a melegedési folyamatot befolyásoló tényezőkről.

8. évfolyam

Elektromosság a háztartásban

- ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével;
- szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát;
- használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére;
- tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt.

Világítás, fény, optikai eszközök

- ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban gyakran használt áramforrásokat;
- ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerőltetésének (például számítógép) következményeit;
- ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket;
- tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz.

Hullámok

- érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;
- megfigyeli az elterjedt hangszereket használat közben, felismeri azok működési elvét;
- ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámmozgásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket.

Környezetünk globális problémái

- környezetében zajszintméréseket végez számítógépes mérőeszközzel, értelmezi a kapott eredményt;
- ismeri az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.

Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

- érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét. Látja a Nap szerepét a Naprendszerben, mint gravitációs centrum és mint energiaforrás;
- ismeri a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét. Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével;
- ismeri a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban;
- tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit;
- tisztában van az űrkutatás aktuális céljaival, legérdekesebb eredményeivel.

Angol nyelv

5. évfolyam

Kommunikáció és nyelvtani ismeretek

- megért egyszerű nyelvi elemeket tartalmazó szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű nyelvi elemeket tartalmazó szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- önállóan elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;

- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján.
- alkalmazza a következő témakörök alapszókincsét:
 - ismerősök, rokonok
 - közvetlen környezet, otthon
 - a ház/lakás részei, bútorok, háztartási eszközök
 - ünnepek
 - hobbik, szórakozás
 - állatok, növények
 - a természet, a város és a vidék
 - a közéletben és a szolgáltatásokban résztvevő személyek
 - iskola, tanulás eszközei
 - célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete
 - hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete

6. évfolyam

Kommunikáció és nyelvtani ismeretek

- képes magáról megosztani alapvető személyes információkat;
- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve; jelen és múlt időt használva
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket képes írni jelen és múlt idejű szerkezetek felhasználásával
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- üzeneteket ír;
- útbaigazítást ad;

- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, lehetőséget, tudást és nem tudást, szándékot, tiltást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, unalmat, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématarományokhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak, vagy fordulatok ismétlését vagy betűzését kéri.
- ismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait
- alkalmazza a következő témakörök alapszókincsét:
 - család, ismerősök, rokonok
 - közvetlen környezet, otthon
 - a ház/lakás részei, bútorok, háztartási eszközök
 - hobbik, szórakozás, szabadidős tevékenységek, ünnepek
 - kulturális események
 - étkezés, ételek
 - állatok, növények
 - utazás, közlekedés, közlekedési eszközök
 - a természet, természeti jelenségek
 - a város és a vidék
 - iskola, iskolai élet, tanulás eszközei
 - célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete
 - hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete

7. évfolyam

Kommunikáció és nyelvtani ismeretek

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott témartományokban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- üzeneteket ír;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott témartományokhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;

- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és/de/vagy);

Szókincs:

- család, ismerősök, rokonok
- közvetlen környezet, otthon
- a ház/lakás részei, bútorok, háztartási eszközök
- hobbik, szórakozás, szabadidős tevékenységek, ünnepek, vakáció, sport
- kulturális események
- étkezés, ételek, italok
- foglalkozások, végzettségek
- ruhák, kiegészítők, személyiséget leíró melléknevek, vásárlás, elektromos eszközök
- betegségek
- TV programok, filmek
- állatok, vadállatok, állatvédelem
- utazás, közlekedés, közlekedési eszközök
- a természet, növények, természeti jelenségek, természetvédelem, időjárás
- a város és a vidék
- iskola, iskolai élet, tanulás eszközei
- célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete
- hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete

8. évfolyam

Kommunikáció és nyelvtani ismeretek

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;

- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- üzeneteket ír;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével,.
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, előszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát;
- értelmezi az életkorának megfelelő, előszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématerületekhez tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószóvegben a tanult nyelvi elemeket;

- véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza, és arról írásban interakciót folytat;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és/de/vagy);

Szókincs:

- család, ismerősök, rokonok
- közvetlen környezet, otthon, házimunka
- a ház/lakás részei, bútorok, háztartási eszközök
- hobbik, szórakozás, szabadidős tevékenységek, ünnepek, vakáció, sport, sport felszerelés, versenyek
- TV programok
- kulturális események
- étkezés, ételek, italok
- foglalkozások, végzettségek
- ruhák, kiegészítők, személyiséget leíró melléknevek, vásárlás, elektromos eszközök
- egészséges életmód, betegségek
- állatok, vadállatok, állatvédelem
- utazás, közlekedés, közlekedési eszközök
- a természet, növények, természeti jelenségek, természeti katasztrófák, természetvédelem, időjárás
- a város és a vidék
- iskola, iskolai élet, tanulás eszközei
- célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete
- hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete

Német nyelv

5. évfolyam

A tanuló a tanév végén képes a következő kommunikációs szándékoknak német nyelven eleget tenni:

- tud köszönni, elköszönni a napszaknak és az illemszabályoknak megfelelően
- bemutatkozik
- köszönetet fejez ki és arra reagál
- érdeklődik mások hogyléte felől, kérdésre reagál,
- jókívánságokat fejez ki, megköszöni azokat
- bocsánatot kér
- megszólít felnőttet, gyereket, érdeklődik
- tetszést nyilvánít illetve, nem tetszést fejez ki,
- véleményt kér, valamint arra reagál
- egyetértést fejez ki, egyet nem értését is tudatja a környezetével,
- ismeri az akarat és képesség kifejezését
- ismert dolgokat, személyeket megnevez
- információt kér és átad
- kérdésre adekvát választ ad
- kifejezi ha tud illetve ha nem tud valamit.
- javasol és arra reagál
- meghívást tesz és reagál ezekre,
- megkínál és fogadja a kínálást
- bátran visszakérdez
- nem értés esetén, betűzést kér

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;

- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

Tájékozódik a következő fogalomkörökben és képes a megfelelő nyelvtani szerkezeteket alkalmazva kifejezni ezeket:

- Én és a családom: személyi adatok; foglalkozások; otthoni teendők, kötelességek; családi ünnepek. **Meine Familie ... Mein Vater, meine Mutter..... Geburtstage, Weihnachten**
- Tágabb környezetünk: város, ország, lakóhely: **Meine Stadt... Mein Land.....**
- Ich wohne in..... lakás rövid jellemzése **Meine Wohnung ist.....**
- Emberek külső és belső jellemzése. **Wie bist du? Ich bin.....**
- Évszakok, időjárás. **Wetter und Jahreszeiten: Der Sommer, Der Winter....**
- Állatok származása, jellemzése: **Haustiere, Zootiere.** Természeti környezetünk megóvása.
- Az ember test, testrészek: **Mein Körper.....**
- **So bin ich: Ich bin gross, lustig.....**A külső és belső tulajdonságok egyszerű megadása
- Iskola és tantárgyak, órarend és napirend: **Meine Schule, meine Schulsachen,**
- Iskolai tevékenységek és sport: **Ich kann Fussball spielen, Tennis spielen und gut lesen**
- **Zeitangaben: Morgens, abends** és a napirend elmesélése: **Mein Tag....**
- Ételek és étrend: **Essen und Trinken: Mein Lieblingsessen..... Ich möchte/ ich nehme.....**
- Ich mag...../ Ich mag nicht..... Egyszerű rendelés büfében
- Országismeret: Németország és Ausztria tartományainak és címereinek megismerése, (illetve címerállatainak megismerése) ezek játékos leírása jellemzése, rajzos megjelenítése illusztráció készítése.

- Szabadidő, szórakozás: az állatkertben, a cirkuszban: **Im Zoo, Im Zirkus**
- Cselekvés, történés, létezés kifejezése: jelen idejűség, tőhangváltós és umlautos igék, elváló igekötős igék használata.
- Birtoklás kifejezése: haben+Te, birtokos névmás.
- Térbeli viszonyok: irány- és helymeghatározás links, rechts, oben, unten, in és aus előjárósók
- Időbeli viszonyok: időpont, gyakoriság kifejezése, időtartam. im, am , um előjárósók von- bis megismerése
- Módbeli segédigék können, müssen használata wollen és mögen megismerése
- Mennyiségi viszonyok: határozott és határozatlan mennyiség, mértékegységek. Ein Stück, zwei Liter, hundert Meter....
- Minőségi viszonyok: melléknevek fokozása, hasonlítás. Wie? als és wie használata mondatokban
- Felszólító mondatok alkotása egyszerűen egyes és többesszámban!
- határozott, határozatlan névelő, birtokos névmás, személyes névmás használata tárgy esetben.
- Szövegösszetartó eszközök: kötőszók egyenes: und, sondern, aber, oder, denn fordított szórenddel, dann, danach

6.évfolyam

A tanuló a tanév végén képes következő kommunikációs szándékokat német nyelven kifejezni:

- megszólítás minden helyzetben (tegezéssel, magázással),
- köszönés, elköszönés minden napszakban, tegezve, magázva,
- köszönet és arra reagálás, illendőségi formulák ,
- részletes bemutatkozás,
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
- bocsánatkérés és arra reagálás,
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.
- véleménykérés bizonyos témákról és arra indokolt reagálás,
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése, indoklás,
- egyetértés, egyet nem értés indokolt kifejezése,

- tetszés, nem tetszés változatos megnyilvánulásai.
- dolgok, személyek megnevezése, jelenségek részletes leírása,
- információkérés, információadás mindennapi helyzetekben,
- igenlő vagy nemleges válasz több formája,
- tudás, nem tudás.
- illedelmes kérés,
- javaslat és arra reagálás,
- meghívás és arra elfogadó vagy elutasító reagálás,
- kínálás és arra elfogadó vagy elutasító reagálás.
- nem értés, visszakérdezés.
- betűzés kérése

A tanuló

- megérti a hallott utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből a fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti többszöri meghallgatás után.
- A tanuló
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel,
- eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.
- A tanuló
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

Tájékozódik a következő fogalomkörökben és képes a tanult nyelvtani eszközökkel kifejezni:

- Időjárás és időjárási jelenségek bemutatása: **Das Wetter und die Jahreszeiten** Es ist windig,..... **Die Sonne scheint. Mein Lieblingswetter.....**
- Ruházat és öltözködés és gardrób: **Meine Klamotten oder meine Garderobe....** alapruhadarabok nevei és viselete.
- Illik nem illik hozzám **Die Hose passt mir gut/ Es gefällt mir oder nicht.....**
- **Gesund leben, gesund essen** ... Egészség és táplálkozás az eddig megtanult ételek és italok ismeretének bővítése táplálkozással kapcsolatos tudnivalók, táplálékpiramis, tudatos táplálkozás fontossága
- **Krankheit/ Gesundheit:** Egészség-betegség Ich bin krank.... fogalmazás és párbeszéd
- Fájdalom kifejezése, testrészek átisméltése: **Mein Kopf tut weh..... Was tut dir weh? Was hast du denn?**
- Orvosnál: **Beim Arzt** mit mondunk és fontosabb betegségek, gyógyszerek : **Ich muss im Bett bleiben, Ich nehme Aspirin und trinke viel Tee und nehme Vitamin C.** Megfázás és influenza.
- Történet elmesélése múlt időben és történet időrendjének megállapítása: Múlt idő bevezetése: **Partizip Perfekt**
- **Was ist mit Tina passiert?** Baleset leírása a múlt idő kifejezéséhez időhatározók megkeresése és megismerése.
- Európa és az Unió más nemzetek, nyelvek és szokások: **Sprachen in der EU.**
- Utazás: **Wohin fährst du im Sommer?**
- **Woher kommt Herr Martinez? Er spricht..... Er kommt aus.....**
- Ajándéktárgyak és melyik országból származnak..... **Das ist die Tortilla..... Sie kommt aus...**
- *Cselekvés, történés, létezés kifejezése: jelenidejűség, múltidejűség, Perfekt (még csak az igealakok, nem alkalmaztatjuk), jövőidejűség jelen idejű igealakokkal kifejezve*
- Birtoklás kifejezése: haben, birtokos névmás.
- *Térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás előjárószókkal és helyhatározószókkal is.*
- *Időbeli viszonyok: jelen, múlt, jövő, viszonyítás időben (früher, heute).*
- Mennyiségi viszonyok: határozott és határozatlan mennyiség.
- Minőségi viszonyok: modalitás, hasonlítás.

- Logikai viszonyok.
- Esetviszonyok: névszók a mondatban alany, tárgy, részes eset.
- *Szövegösszetartó eszközök: kötőszók (KATI szórenddel is), névmások.*

7.évfolyam

- Személyes bemutatkozás és interjúkérdésekre válaszadás. Általános információk biztonságos megadása: Hogy hívnak? Hol laksz? Hány éves vagy? Családod? Szüleid? Hobbid? Kedvenc állatod? Hogy nézel ki?
- Tájékozódás a városban és az utcán. Kérdőszavak: **Wo? Wohin?**
- Vásárlás és közlekedés a városban, utcán: **Wo? Wohin? Wie?**
- Üzletek és szolgáltatások igénybevétele a városban. **Wo kaufe ich Kaffee?/Obst/ Gemüse....**
- Térképhasználat és információ kérése: **Wie komme ich zum Bahnhof?/Flughafen?**
- Információ kérése: **Wo finde ich.....**
- Közlekedés, járműveken és gyalog, közlekedési szabályok megismerése tömegközlekedési járművek. Információstáblák tanulmányozása
- Jegyvásárlás és információ kérés :**Wo kann ich Ticket für Metro kaufen?**
- Szabadidős programok szervezése: **Hast du Lust, ins Kino zu gehen?** Meghívás különböző programokra
- **Mein Zimmer:** A szobám leírása és a rend. Ruházat és kedvenc ruhák helye. Mi hol található a saját szobádban. Mit hova teszel!!
- Barátok és érdeklődési kör: **Unsere Clique** . Barátok jellemzése és kedvenc közös időtöltések megadása. **Meine beste Freundin ist/ Mein bester Freund ist.**
- **Mein Hobby ist.....** indoklás gyakorlása magyarázó mondatokkal
- Osztálykirándulás: **Wie machen wir Klassenfahrt und wohin?** szervezési kérdések és osztálytársak, tanárok, szerepe
- Megismerkedés a családon belül: Hogy ismerkedtek meg a szülők? **Wie und wo hast du Mutti kennengelernt?** Múlt idő gyakorlása céljából esemény elbeszélése.
- Hogy is volt ez régen? Régmúlt elmesélése mesék segítségével és nagyszülők elbeszélései alapján. Összehasonlítás **Früher und heute**
- Mesék világának bevonása a múlt idő képzésénél **Es war einmal.....**

Tájékozódjanak a következő fogalomkörökben és képesek legyenek azokat német nyelven kifejezni:

- cselekvés, létezés, történés kifejezése: Präsens, Präteritum, Perfekt,
- birtoklás kifejezése Genitivvel, von+Dativval és 's' toldalékkal illetve birtokos névmással,
- térbeli viszonyok: kiindulópont, hely és végcél megadása,
- időbeli viszonyok: az ismert igeidők viszonyítása egymáshoz,
- mennyiségi viszonyok: határozott, határozatlan mennyiség,
- minőségi viszonyok: hasonlítás, melléknevek egyeztetésének bevezetése, melléknévragozás (erős, vegyes ragozás alany és tárgyesetben),
- modalitás: valamennyi módbeli segédige múlt időben is, möchten, felszólító mód,
- esetviszonyok: névszók valamennyi esetben, Dativ és Akkusativ sorrendje,
- szövegösszetartó eszközök: als, wenn, weil, immer wenn, dass és kötőszók egyenes és fordított szórenddel, névmások, kérdő névmási kötőszó.
- előljárószók használata térben és időben is: in, aus, vor, nach, bei, zwischen, hinter, über, unter, neben, durch, an, auf, mit, von, zu,

Legyenek képesek a következő kommunikációs szándékoknak eleget tenni német nyelven:

Társadalmi érintkezés:

- megszólítás nemnek és kornak megfelelően,
- köszönés, elköszönés,
- bemutatás, bemutatkozás,
- engedélykérés és arra reagálás,
- köszönet és arra reagálás,
- bocsánatkérés és arra reagálás,
- személyes levélben megszólítás, és elbúcsúzás, rövid információ megadása magáról és a történetekről.

Érzelmek kifejezése:

- sajnálkozás, vigasztalás
- vágyakozás, öröm,
- elégedettség, elégedetlenség, kritikus magatartás
- bánat,
- bosszúság.

Személyes vélemény kifejezése:

- véleménykérés és arra reagálás,

- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,
- egyetértés, egyet nem értés,
- tetszés, nem tetszés,
- kíváncsiság,
- dicséret, kritika.

Információcsere:

- dolgok, személyek megnevezése, leírása,
- helyek, épületek jellemzése,
- események leírása,
- információkérés, információadás,
- igenlő vagy nemleges válasz,
- tudás, nem tudás,
- bizonyosság, bizonytalanság.

A partnerekkel való kommunikáció:

- kérés, segítség kérése
- tiltás, felszólítás,
- meghívás és arra reagálás,
- járművön hely átadásának felkínálása és arra reagálás, út kérése,
- kínálás és arra reagálás.

Interakció:

- visszakérdezés, ismétléskérés,
- nem értés,
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre.

Hallott szöveg értése

A tanuló

- **utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;**
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott **kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;**
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből **kérdésre vonatkozó információt kiszűr;**
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas **szöveg lényegét megérti;**

- ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a **lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.**

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban **válaszol;**
- egyszerű mondatokban **közléseket megfogalmaz,**
- **kérdéseket feltesz,**
- eseményeket egyszerűen **elmesél;**
- megértési probléma esetén **segítséget kér;**
- egyszerű **párbeszédben részt vesz;**
- **fenntartja a beszélgetést, válaszai adekváltak**

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg **lényegét megérti;**
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget **elolvas;**
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben **fontos információt megtalál;**
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg **lényegét** megérti.
- ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a **lényeges** információt a **lényegtelenről elkülöníti.**

Íráskésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget **helyesen** lemásol ill. diktálás után leír
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban **megfogalmaz;**
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet, sms, email) helyesen **kiegészít;**
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 40 szavas szöveget **segítséggel** ír;

- kb. 40 szavas jellemzést, beszámolót ír, **szótárhasználattal**.

8. évfolyam

A tanuló legyen képes...

- Személyes információk megosztására magáról és a környezetéről ahol él. **Ich bin... Ich habe....., Ich bin... Mein Hobbys sind.....Ich wohne.... Meine Familie ist..... Meine Haare sind.....** Eddig tanultak összegzése és rendszerezése.
- Foglalkozások megismerése és távlati célok megfogalmazása: **Was willst du werden? Warum?**Érdeklődési körök és ahhoz tartozó tervek, célok megadása
- Jövőbeli tervek jövő idő bevezetésével **Ich werde in 10 Jahren in Deutschland leben.....**
- Nyelvtudás fontossága, nyelvek és idegen nyelvek ismételése. Utazás nyelvterületekre. Európai nyelvek és országok és azok fontossága. **Wieviele Sprachen sprichst du?..... Ich will meine Sprachkenntnisse verbessern....**
- Milyen is vagyok én? **Was für ein Typ bist du?** Részletes önismeret illetve a társak barátok jellemzése, akár horoszkóp alapján is. Jellemvonások megismerése, önismeret, akár bonyolultabb érzések tulajdonságok megtanulása, megértése. Ellentétpárok és melléknevek.
- Divat és ruházkodás és barátok: Az előző témakörhöz kapcsolódóan: **Was ist modisch?Was is in und was ist out?** Mégiscsak a ruha teszi az embert?
- Kapcsolatok családdal illetve szülőkkel: **Verstehst du dich gut mit deinen Eltern?**
- Környezet és környezetvédelem: **Umweltschutz.**Mi a környezetvédelem és annak fontossága. Cselekvések és kezdeményezések. Más országok környezetvédelme. Nemzetközi szervezetek megismerése Te mit teszel a környezetedért? **Was tust du für deine Umwelt?**
- Társadalmi felelősségvállalás és különböző mozgalmak világszerte. **Wofür engagierst du dich?**
- Média szerepe a világunkban, jeles napok a világban.....

Tájékozódjanak a következő fogalomkörökben és legyenek képesek azokat német nyelven kifejezni:

- cselekvés, létezés, történés kifejezése minden egyszerű és összetett igeidőben (új a feltételes mód és a Futur I.) zu+ Inf és az um+zu+ Inf és a damit kötőszó
- birtoklás kifejezése minden eddig megismert szerkezettel és a gehören igével,
- térbeli viszonyok: hely, irány, viszonyítás árnyaltabb kifejezése,
- időbeli viszonyok: időtartam, időpont, gyakoriság, viszonyítás időben (múlt és jelen idő),
- mennyiségi viszonyok: határozott, határozatlan mennyiség, mennyiségek összehasonlítása,
- minőségi viszonyok: melléknévragozás, összehasonlítások,
- modalitás: kijelentő, felszólító és Konjunktiv II., würde Infinitiv
- esetviszonyok: alany, tárgy, birtokos és részes eset,
- logikai viszonyok: alárendelő összetett mondatok (célhatározói, okhatározói, tárgyi, időhatározói, vonatkozói, indirekt kérdés), mellérendelt mondatok, zu+Inf.,
- szövegösszetartó eszközök: kötőszók, névmások (személyes, birtokos, vonatkozó, mutató, határozatlan), előreutalás, visszautalás.

Legyenek képesek az alábbi kommunikációs szándékokat kifejezni német nyelven:

Társadalmi érintkezés:

- megszólítás,
- köszönés, elköszönés,
- bemutatás, bemutatkozás,
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
- engedélykérés és arra reagálás,
- köszönet és arra reagálás,
- bocsánatkérés és arra reagálás,
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás,
- személyes levélben megszólítás, és elbúcsúzás.

Érzelmek kifejezése:

- sajnálkozás,

- öröm,
- elégedettség, elégedetlenség,
- csodálkozás,
- remény,
- bánat,
- bosszúság,
- vágyakozás.

Személyes vélemény kifejezése:

- véleménykérés és arra reagálás,
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,
- egyetértés, egyet nem értés,
- tetszés, nem tetszés,
- akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség,
- ígéret,
- szándék, terv,
- dicséret, kritika.

Információcsere:

- dolgok, személyek megnevezése, leírása,
- események leírása,
- információkérés, információadás,
- igenlő vagy nemleges válasz,
- tudás, nem tudás,
- bizonyosság, bizonytalanság.

A partnerekkel való érintkezés:

- kérés,
- tiltás, felszólítás,
- javaslat és arra reagálás,
- meghívás és arra reagálás,
- kínálás és arra reagálás.

Interakció:

- visszakérdezés, ismétléskérés,
- nem értés,
- betűzés kérése, betűzés,

- felkérés lassabb, hangosabb beszédre.

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;
- ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;
- fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen lemásol ill. diktálás után leír
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözet, baráti levelet, sms, email) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;
- kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót ír esetlegesen szótár is használ.

Ének-zene

5. évfolyam

Zeneelmélet:

- A tanuló ismerje a régi és új stílusú népdalok jellemzőit!
- 10 népdalt tudjon fejből énekelni!
- Ismerje a női- és férfi hangmagasságok elnevezéseit!
- Ismerje a tiszta hangközöket: prím, kvart, kvint, oktáv!
- A zenei ABC-t tudja használni!
- Erkel Ferenc: Himnusz, Egressy Béni: Szózat című művét önállóan énekelje emlékezetből!

Zenetörténet:

- Ismerje a következő zenetörténeti korszakok főbb jellemzőit:
 - A zene eredete az őskori leletek alapján
 - Az ókor zenéje
 - A középkor zenéje: a gregorián ének
 - A reneszánsz zene jellemzői, egy képviselőjének említésével
 - A barokk zene

- A tanuló ismerje Antonio Vivaldi: A négy évszak című művét, a versenymű fogalmát, Johann Sebastian Bach életét, munkásságát!
- Tudja elénekelni szolmizálva a G-dúr menüettet!
- A tanuló ismertesse címszavakban Georg Friedrich Händel legismertebb műveit!
- Jártas legyen a hangszeres műfajok ismeretében!

6. évfolyam

Zeneelmélet:

- A tanuló 5 népdalt tudjon énekelni fejből!
- Ismerje fel az új hangközöket kottaképről: a szekund és terc!
- Ismertesse Kodály Zoltán: Mátrai képek című vegyeskari művét, és legalább 3 dalát el tudja énekelni!

Zeneirodalom:

- Soroljon fel részletecímeket a bécsi klasszika zeneszerzőinek műveiből!
- Ismerje Tinódi Lantos Sebestyén munkásságát, illetve ismertesse a lantot!
- Az Egervár védelméről szóló ének első kettő versszakát énekelni tudja.

Zenetörténet:

- Ismerje a következő zenetörténeti korok jellemzőit!
A kuruc kor zenéje
A bécsi klasszika zenéje
- Alkosson összefüggő mondatokban egy gyakorlati bemutatást Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven életéről és főbb műveiről!
- Ismerje a klasszikus szimfonikus zenekar hangszereit, a Varázsfuvola című opera cselekményét, szereplőit! Zenehallgatási anyagként ismerje fel a bécsi klasszika egy-egy kiemelkedő alakjainak a műrészteit!

7. évfolyam:

Zeneművek/ Énekes anyag, zenehallgatási anyag

A tanuló ismerje:

- a magyar népzene életkorának megfelelő csoportjaiból válogatva a törzsanyag dalait: (pl. táncnóta, szerelmi dal, búcsúzó dal).
- Más népek dalait (pl. orosz, cseh, szlovák, lengyel, román népdalok).

- A többszólamú zene egyes kiemelt törzsanyag dalait: kánonok, reneszánsz társas dalok rövid részletei.
- A zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó énekes anyag: dal- és témarészletek a barokk és a romantika korából.

A fenti zenei példák éneklése közben az életkori sajátosságoknak megfelelő tiszta intonáció és helyes hangképzés (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), továbbá stílusos, kifejező éneklésre törekvés.

Ritmikai fejlesztés hallásfejlesztés, zenei írás, olvasás

A tanuló tudjon és képes legyen:

- különböző ritmikájú, egyszerű ritmusgyakorlatokat alkotni és reprodukálni.
- különböző táncok ritmikai jellemzőinek megfigyelésére: páros, páratlan lüktetés
- felismerje a hétfokú hangsorokat, és szolmizációs névvel olvassa
- egyszerű dallam alkotása megadott szempontok szerint (hangkészlet, ritmikai elemek, kérdés és felelet rögtönzés)

Minimum követelmény:

5-10 népdal bemutatása, a romantika korának legismertebb művei (felismerés), 3-4 kiemelkedő zeneszerző életrajza, Himnusz, Szózat önálló éneklése, rövidebb dallamsor kottázása hallás után.

8. évfolyam

Tantárgyi követelmények:

Zeneművek/ Énekes anyag, zenehallgatási anyag

A tanuló ismerjen:

- A dalkincs ismétlése és folyamatos bővítése során többféle zenetörténeti stílusból válogatott szemelvényt, magyar népdalokat és más népek dalait, kiegészítve a magyar populáris zene műfajaiból válogatott néhány példával. Itt tekintettel kell lenni az énekhang életkori változásaira, pl. mutálás, illetve az életkori személyiségváltozásra. Az énekes anyaghoz kapcsolódó szemelvények meghallgatása.
- Zeneirodalmi szemelvények a zeneirodalom széles skálájából válogatva: a középkor és a reneszánsz zenéje, gregorián és trubadúr ének, madrigál.
- Barokk zene: kantáta és oratórium szvit, concerto.
- Bécsi klasszicizmus: vonósnégyes, versenymű, szimfónia.

- A romantika zenéje: romantikus dal, operarészlet, zongoradarabok, programzene, szimfonikus költemény.
- A 20. század zenéje: kórusművek, daljáték, opera, táncjáték, kamarazene, jazz és a rock születése, kortárs zenei művek megismerése.
- Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekeljen kifejezően
- Zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasson.
- Min. 20 alkotás felismerése részletek alapján.

Ritmikai fejlesztés hallásfejlesztés, zenei írás, olvasás

A tanuló tudjon és képes legyen:

- a zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatait szolmizálva olvasni.
- különböző metrikájú, egyszerű ritmusgyakorlatokat alkotni
- az ötfokú, a hétfokú hangsorok és a blues skála megismertetésére

Minimum követelmény:

5-10 népdal bemutatása, a XX-XXI. sz. zenéjének legismertebb művei, beleértve a populáris műfajokat is (felismerés), 3-4 kiemelkedő zeneszerző életrajza, Az EU Himnusz eléneklése, rövidebb dallamsor kottázása betűkottáról.

Vizuális kultúra

5. évfolyam

- Alkotómunkája során felhasználja a látott képi inspirációkat.
- A látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit alkotómunkája során felhasználja.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelel és megjeleníti a látványt.
- A különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlítja, alkotótevékenysége során újfogalmazza a látványt
- Történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti korokban készült vizuális alkotásokat felismeri, összehasonlítja (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka,) és felhasználja egyéni alkotómunkája során.
- Művészettörténeti korszak egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stílelemének felhasználásával kifejező képalkotás készítése. (pl. fekete alakos vázakép

stílusában modern olimpiai sportág megjelenítése, timpanon forma kitöltése jelen korunkra jellemző témájú csoportképpel).

- Különböző jellegű, stílusú adott képi részletek meghatározott célú, személyes kiegészítése a jellemző vizuális jegyek tudatos használatával.
- Az adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzel, vizuális eszközökkel megjelenít.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk, irodalmi művek feldolgozása kapcsán gondolatatait alkotásában megjeleníti.
- Megfelelően alkalmazza a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
- Adott szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít.
- Vázlatot készít az alábbi témában: térmegjelenítés különböző művészettörténeti korokban (pl. kiterített tér, frontális nézet, takarás) megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján. (Ősör barlangfestmények legjellemzőbb nézetet, egyiptomi falfestmények sávós ábrázolása).
- Egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzokat, ábrákat, jeleket, szimbólumokat tervez felhasználva a különböző korok és kultúrák szimbólumait és motívumait
- Hagyományos magyar népi kultúra és a közvetlen környezet tárgyi világának megfigyelése segítségével mai korunkra jellemző tárgyat tervez.

6. évfolyam

- Alkotómunkája során felhasználja a látott képi inspirációkat.
- A látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit alkotómunkája során felhasználja.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt.
- A különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlítja, alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
- Történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti koro vizuális alkotásait felismeri, összehasonlítja (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka,) és felhasználja egyéni alkotómunkája során.
- A már tanult történelmi korszakokhoz kapcsolódó művészettörténeti korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek felismerése a klasszicista és historizáló magyar építészet fontos

épületein (Steindl Imre: Országház, A. Clark: Lánchíd, Ybl Miklós: Operaház, Pollack Mihály: Magyar Nemzeti Múzeum). A megismert stíluselemek felhasználása a tanuló valós környezetében található tereket, épületrészleteket tervez.

- Különböző jellegű, stílusú képi részletek meghatározott célú, személyes kiegészítése a vizuális jegyek tudatos használatával.
- Az adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzel, vizuális eszközökkel megjelenít.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk, irodalmi művek feldolgozása kapcsán gondolatatait alkotásában megjeleníti.
- Megfelelően alkalmazza a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
- Adott szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít.
- Ismeri az egy iránypontos perspektíva egyszerű szabályait és az ismereteit felhasználja egy általa kitalált tér ábrázolására.
- Egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzokat, ábrákat, jeleket, szimbólumokat tervez, felhasználja a különböző korok és kultúrák szimbólumait és motívumait.
- Hagyományos népi kultúra és a közvetlen környezet tárgyi világának, öltözetének megfigyelése segítségével a mai korunkra jellemző tárgyat tervez.
- Szokatlan egyéni funkcióra (pl. álomkép-rögzítés, „időbefogás”, okosítás) alkalmas tárgyat tervez, vagy egy korábban látott tárgyat tervez újra.

7. évfolyam

A tanuló legyen:

- Képes különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlítani, megkülönböztetni és összekapcsolni más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal.
- Képes megfogalmazni személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai kapcsán.
- Képes elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutatni, magyarázni.
- Képes adott látvány, tárgy ábrázolására vetületben, axonometriában és a távlatban egyszerűbb elvei szerint.

- A XIX-XX. századi művészet alkotásaiból, alkotói közül ismerje fel a legjelentősebbeket.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat tudjon keresni többféle forrásból.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit képes legyen megfogalmazni.
- Gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével képes legyen prezentálni.
- Adott koncepció figyelembevételével képesnek kell lennie tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervezni és létrehozni.
- A vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat képesnek kell lennie különböző szempontok szerint rendezni és összehasonlítani.

Ismerje az alábbi művészeket és alkotásaikat:

Építmények: Gaudi: Sagrada Familia, Makovecz Imre épületei, Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum, Steindl Imre: Országház

Képzőművészeti alkotások: Barabás Miklós portréfestményei, Bernáth Aurél: Tél, Borsos József: Nemzetőr, Bosch: A hét főbűn, Brueghel: Vakok, Brunelleschi: Ospedale degli Innocenti, Caravaggio: Szent Máté elhivatása, Fáraó vadászaton-thébai falfestmény, Gauguin: Mi újság? (Tahiti nők), Giotto: Szent Ferenc élete, La Tour: A születés, Madarász Viktor történelmi festményei, Massaccio: Szentháromság, Markó Károly tájképei, Mátyás Ádám: II. Rákóczi Ferenc, Marcus Aurelius lovasszobra, Memling: Jelenetek Mária életéből, Monet: A felkelő nap impressziója, Munkácsy Mihály: Tépécsinálók, Ecce homo, Paál László tájképei, Picasso: Guernica, Avignoni kisasszonyok, Raffaello: Az athéni iskola, Rembrandt: Éjjeli őrkjáró, Vermeer: Geográfus, Vasarely

8. évfolyam

A tanuló legyen:

- Képes XX-XI. századi elsősorban modern, kortárs, főleg magyar, de néhány külföldi művészt és alkotásait felismerni;
- Képes különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült műalkotás stílusjegyeit, építményeket felhasználva önálló alkotómunkára, elvont fogalmak megjelenítésére;

- Képes személyes viszonyulásait adott vagy választott művész alkotásai kapcsán kifejezni, és megállapításait felhasználni más szituációkban;
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit tudnia kell megfogalmazni, és alkotó tevékenységében felhasználni;

Képesnek kell lennie:

- A vizuális megjelenítés során használni a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;
- Adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történeteket kép-, hang-, szövegösszefüggések teremtésével közvetíteni újabb médiumok képírási formáinak segítségével; egyszerű módszerekkel, eszközökkel, technikákkal mozgóképet készíteni kifejezés és kommunikációs céllal;
- Adott látvány tárgy ábrázolására vetületben, axonometriában, egy és két irányponthoz tartozó perspektívában; az ábrázolási rendszerek közötti kapcsolatot értelmezni; a vizuális információkat egyik ábrázolási rendszerből a másikba transzformálni.
- Tárgyak, terek, makettek alkotására létrehozására, tudatos anyag és eszközválasztással, a designgondolkodás, forma funkció összefüggéseinek értelmezése segítségével.

Ismerje az alábbi művészeket és alkotásaikat:

Építmények: Gropius: A Bauhaus központi épülete, Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, Makovecz Imre épületei

Képzőművészeti alkotások: Baldessari: Stonehenge 2005, Bernáth Aurél: Tél, Borsos József: Nemzetőr, Giacometti: Erdő, Kandinszkij: Sárga piros kék, Madarász Viktor történelmi festményei, Man Ray: Ajándék, Markó Károly tájképei, Matisse: Csendélet kék asztalon, M.C. Escher grafikái, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Modigliani: Jeanne Hébuterne sárga pulóverben, Monet: A felkelő nap impressziója, Moore: Fekvő figura, Munkácsy Mihály: Tépéscsinálok, Ecce homo, Orosz István grafikái, Paál László tájképei, Picasso: Guernica, Avignoni kisasszonyok, Shioti: Emlékeső, Cristo, Dali

Dráma és színház

5. évfolyam

- A tanuló legyen képes a tanult artikulációs gyakorlatokat bemutatni
- Ismerje a tanult térérzékelést fejlesztő és egyensúlygyakorlatokat

- Legyen képes egyszerű rögtönzésre, történetek egyszerű dramatizálására
- Ismerje a következő dramaturgiai fogalmakat: szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény
- Ismerje a következő színházi alapfogalmakat: dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték

Technika és tervezés

5. évfolyam

- Ételkészítés, a táplálkozási piramis alapján. Az egészséges táplálkozási szokások ismerete,
- Alaptápanyagok ismerete.
- Balesetmegelőzés.
- Háztartással kapcsolatos ismeretek. Napirend, családi munkamegosztás.
(Készítsen plakátot egészséges táplálkozás témakörében! Készítsen napirendet, heti rendet!)
- Tanuló által tervezett és kivitelezett makett bemutatása.(Alapanyagok: fa, karton.)
- Növények ültetése, csíráztatása.
- Ismerje a gyalogos közlekedés alapszabályait! Ismerje a biztonságos kerékpáros közlekedés alapszabályait! KRESZ táblák ismerete (PL. STOP tábla, elsőbbségadás kötelező tábla, főútvonal tábla.)
(Készítsen memóriakártyát KRESZ táblák alapján!)
- Újrahasznosítható anyagokból készített tárgy bemutatása.
- Szelektív hulladékgyűjtés.

6. évfolyam

- Ételek, étel-alapanyagok azonosítása, évszakokhoz, étkezési alkalmakhoz, élethelyzetekhez kapcsolása.
- A készítendő étel és a szükséges alapanyagok mennyiségének meghatározása, a költségek, valamint a készítés időszükségletének becslése.
- Az élelmiszerek beszerzésével kapcsolatos tudnivalók (élelmiszerlánc, nyomon követhetősége).
- A tudatos és takarékos élelmiszerbeszerzés szempontjai.
- Helyes fogyasztói magatartás, reklámokkal szembeni helyes viszonyulás kialakítása.

- Az élelmiszer-biztonság alapszabályai. Kiemelt kockázatú élelmiszertermékek. Az élelmiszerek címkéjén feltüntetett információk értelmezése.
- Ételreceptek értelmezése.
- Épület alaprajzának, terület helyszínrajzának értelmezése és összevetése a valósággal. Épületek, építmények funkciói, szerkezeti elemei, anyagai, kötőanyagok, felületi anyagok jellemzői. Árnyékolás, hő- és vízszigetelés. (Készítse el egy lakóház alaprajzát!)
- Veszélyes anyagok a háztartásban. Egészségre ártalmas anyagok.
- Figyelemfelkeltő plakát vagy tárgy készítése háztartási műanyagok felhasználásával.
- A biztonságos közlekedés szabályai.
- A tömegközlekedési járművek biztonságos használata a városi forgalomban.
- Vasúti közlekedés.
- Vízi közlekedés. (Óvatosság a nyári programok alkalmával.)

7. évfolyam

- A közművek megléte és a település élete, a lakóház használata közötti összefüggések felismerése, megfogalmazása
- értelmezni tudja az épület legfontosabb közműveit (pl: elektromos hálózat, vízellátó rendszer)
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg
- beazonosítja a lakás elektromos hálózatában alkalmazott leggyakoribb érintésvédelmi módokat – kettős szigetelés, védőföldelés, nullázás, FI relé
- felsorolja az egészséges, élhető település kritériumait
- összehasonlítja a hagyományos és a modern építőanyagokat
- értelmezi az építőanyagok és építési technológiák, építőipari foglalkozások közötti kapcsolatokat
- településtörténet kutatása
- a személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat
- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi

- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik

Digitális kultúra

5. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- értse, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- legyen képes egyszerű algoritmusokat elemezni és készíteni;
- ismerje a kódolás eszközeit;
- tudjon adatokat kezelni a programozás eszközeivel.

Online kommunikáció

- ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismerje és tudja betartani az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Robotika

- ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- legyen képes adatokat gyűjteni szenzorok segítségével;
- tudjon mozgásokat vezérelni szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

- legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

Bemutatókészítés

- legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival.

Multimédiás elemek készítése

- legyen képes digitális eszközökkel önállóan rögzíteni és tárolni képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót tudjon végrehajtani.

Az információs társadalom, e-Világ

- ismerje a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismerje az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A digitális eszközök használata

- legyen képes célszerűen választani a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- tudja önállóan használni az operációs rendszer felhasználói felületét;
- tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat; legyen képes használni a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

6. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- értse, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- legyen képes egyszerű algoritmusokat elemezni és készíteni;
- ismerje a kódolás eszközeit;
- tudjon adatokat kezelni a programozás eszközeivel.

Online kommunikáció

- ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismerje és tudja betartani az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Robotika

- ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- legyen képes adatokat gyűjteni szenzorok segítségével;
- tudjon mozgásokat vezérelni szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

- legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

Bemutatókészítés

- legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;

- ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival.

Multimédiás elemek készítése

- legyen képes digitális eszközökkel önállóan rögzíteni és tárolni képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót tudjon végrehajtani.

Az információs társadalom, e-Világ

- ismerje a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismerje az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A digitális eszközök használata

- legyen képes célszerűen választani a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- tudja önállóan használni az operációs rendszer felhasználói felületét;
- tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat; legyen képes használni a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

7. évfolyam

A tanuló tudja a következőket:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);

- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival;
- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;

8. évfolyam

A tanuló tudja a következőket:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;

- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér;

Testnevelés és sport

5. évfolyam

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű, szabad- és kéziszer gyakorlatok önálló végrehajtása, pontos kivitelezése
- 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása, végrehajtása
- Az atlétika főbb versenyszabályainak ismerete, alkalmazása
- A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása
- A rajtok végrehajtása, az indítási jeleknek megfelelően.
- Távolugrás - lépő technikával, rövid nekifutásból elugró gerendáról 4–10 lépés nekifutásból

- A kislabda-hajító technika bemutatása - beszökkenéssel történő végrehajtása
- Összefüggő talajgyakorlat összeállítása (gurulóátfordulások, mérlegállás, kézen átfordulás oldalra, fejállás, támaszhelyzetek)
- Keresztbe állított ugrószekrényen zsuporkanyarlati átugrás, huszárugrás végrehajtása
- Mászás kötélén kulcsolással
- Két sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak ismerete
- Sportjáték technikai elemek bemutatása
- hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.

6. évfolyam

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű, szabad- és kéziszer gyakorlatok önálló végrehajtása, pontos kivitelezése
- 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása, végrehajtása
- Az atlétika főbb versenyszabályainak ismerete, alkalmazása
- A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása.
- A rajtok végrehajtása, az indítási jeleknek megfelelően. Térdelőrajt- 30m síkfutás.
- Távolugrás - lépő technikával, rövid nekifutásból elugró gerendáról 4–10 lépés nekifutásból
- Magasugrás - átlépő technikával, 4–10 lépés nekifutásból
- A kislabda-hajító technika bemutatása - beszökkenéssel történő végrehajtása
- Összefüggő talajgyakorlat összeállítása (gurulóátfordulások különböző testhelyzetekből, mérlegállás, kézen átfordulás oldalra mindkét irányba, fejállás, támaszhelyzetek)
- Kézállásba fellendülés falnál
- Keresztbe állított ugrószekrényen guggoló átugrás
- Hosszában állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre, leterpesztés,
- Mászás kötélén kulcsolással
- Két sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak ismerete
- Sportjáték technikai elemek bemutatása
- hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.

7. évfolyam

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer gyakorlatok önálló végrehajtása
- 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása
- A rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja
- Futótechnikája mutasson eltérést a vágta- és a tartós futás közben
- Magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás technikáit (10-14 lépés)
- Súlylökés – számára megfelelő – technikával (3-4 kg-os súllyal)
- Kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel célra és távolságra
- A tanult talajgyakorlati elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.
- Keresztbe állított ugrószekrényen guggoló átugrás
- Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés
- Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással
- Mászókulcsolással mászás kötélén, függeszkedési kísérletek felfelé
- Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása
- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak elméleti tudatosítása
- Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása

8. évfolyam

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer gyakorlatok önálló végrehajtása
- 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása
- A rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja
- Futótechnikája mutasson eltérést a vágta- és a tartós futás közben
- Magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás technikáit (10-14 lépés)
- Súlylökés – számára megfelelő – technikával (3-4 kg-os súllyal)
- Kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel célra és távolságra

- A tanult talajgyakorlati elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.
- Keresztbe állított ugrószekrényen guggoló átugrás
- Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés
- Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaskodással
- Mászókulcsolással mászás kötélén, függeszkedési kísérletek felfelé
- Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak készség szintű elsajátítása, alkalmazása
- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak elméleti tudatosítása
- Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készség szintű elsajátítása
-

4. és 8. évfolyam NAT-2012

Irodalom

4. évfolyam

- Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban. Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben. A mondanivaló értelmes, lényegre törő, pontos megfogalmazása szóban.
- Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg folyamatos, érthető, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata.
- Képes szövegek tartalmának lényegre szűkített elmondása.
- 15-20 soros szöveg önálló olvasása, a szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés, vázlat készítése.
- Magyar költők és írók nevéhez a megfelelő művek kapcsolása, alkotásaik címének felelevenítése.
- Szóban és írásban 10-12 mondatos összefüggő fogalmazás alkotása elbeszélő vagy leíró formában.
- Adott témáknak megfelelő könyvek megkeresése, használata a könyvtárban.

Magyar nyelv

4. évfolyam

- Esztétikus, rendezett egyéni írás. Mondatok helyes leírása. A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása.
- A szavak szófajának megnevezése a tanult szófajok esetében. Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása.
- A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása.
- A főnevek tárgyragjának, a többes szám jelének felismerése.
- A melléknév, a számnév helyes írásmódja.
- Az igealakok felismerése, az igekötős és a múlt idejű igék helyesírása ismert szavak esetében.
- A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel.

Matematika

4. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- tudjon adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- tudja az adott halmazba tartozó elemek közös tulajdonságát felismerni, megnevezni,
- el tudja dönteni, hogy egy elem beletartozik-e, vagy sem az adott halmazba,
- legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;

Számtan, algebra

- 10 000-es számkörben:
 - tudja a számokat írni, olvasni; ismerje a helyi-, alaki- és valódi érték fogalmát,
 - tudja a hőmérőről leolvasni a negatív számokat, ismerje a mindennapi életben az adósságot, és annak jelölését,
 - tudjon törteket előállítani nyírással, hajtogatással; a 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törteket tudja megnevezni, lejegyezni,
 - ismerje a számok nagyságviszonyait, tudja azokat összehasonlítani,
 - legyen tájékozott a hétköznapi életben a becslés és a kerekítés alkalmazásáról,
 - 100-as számkörben biztosan tudja a szorzótáblát és számoljon fejben,
 - tudjon fejben számolni nullákra végződő egyszerű esetekben 10 000-ig,

- ismerje és használja a következő fogalmakat: összeg, különbség, szorzat, hányados,
- ismerje és alkalmazza a műveleti sorrendet,
- legyen képes négyjegyű számokat írásban összeadni, kivonni, szorozni egy- és kétjegyű
- szorzóval, osztani egyjegyű osztóval, a becslést, ellenőrzést eszközként használja,
- ismerje a szöveges feladat megoldásának lépéseit (szövegértelmezés, adatok kigyűjtése,
- megoldási terv, becslés, ellenőrzés, válasz),
- ismerje a következő fogalmakat: többszörös, osztó, maradék,

Összefüggések, függvények, sorozatok

- tudjon növekvő és csökkenő számsort felírni,
- ismerje fel adott sorozat szabályát és tudja folytatni,

Geometria

- ismerje fel az alakzatok, geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat, tudjon tükrözni és ismerje fel a tükrös alakzatokat,
- tudjon síkidomokat, testeket létrehozni adott feltételekkel, tudjon különbséget tenni síkidom és test között,
- ismerje a kocka és a téglatest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma), ismerje fel a gömböt,
- ismerje és önállóan használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során,
- tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat,
- tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét,

Valószínűség, statisztika

- tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat;
- tudja egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteit megkeresni;
- tudjon grafikonról, táblázatból néhány adatot leolvasni, táblázatot, egyszerű grafikont készíteni,

Környezetismeret

4. évfolyam

- Tudjon tanári segítséggel méréseket, egyszerű kísérleteket végezni, tapasztalatait rögzíteni. Képes legyen ok-okozati összefüggések megállapítására.
- Ismerje fel, nevezze meg és jellemezze a tanult életközösségek legjellemzőbb élőlényeit
- Értse az élőlények élőhelye, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket.
- Tudja az élőlényeket a megfelelő csoportba besorolni. Ismerje ezeknek a csoportoknak a jellemző tulajdonságait.
- Legyen képes a megismert élőlényekből egyszerű táplálékláncot összeállítani.
- Legyen képes önálló leírást készíteni néhány tanult jelenségről, növényről, állatról.
- Lássa az emberi tevékenység és a természet veszélyeztetettsége közötti összefüggést.
- Érezze át a természet védelmének fontosságát, cselekedjen a természet megóvása érdekében. Ismerje lakóhelye védett természeti értékeit.
- Ismerje a levegő-, víz-, talajszennyeződés megelőzéseit és a védekezés jelentőségét.
- Nevezze meg a környezetében tapasztalható környezetszennyező forrásokat, legyen tudatában azok egészségkárosító hatásával.
- Legyen képes méréseket végezni a tanult körben az emberi testen, nevezze meg a tanult élettani jellemzőket.
- Ismerje az életünkhöz szükséges környezeti feltételeket.
- Legyen képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén.
- Tudja megnevezni a hazánk nagytájakait, szomszédos országait.
- Olvasson le a térképről adatokat a színek és számok segítségével.
- Tudjon irányokat meghatározni a fő világtájak segítségével.
- Találja meg lakóhelyét és nagytájainkat a domborzati térképen.
- Tudjon bemutatni egy kirándulóhelyet lakóhelye közeléből.
- Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között.
- Nevezze meg a lakóhelyén élő népcsoportokat.
- Ismerje az ember életkori szakaszait és jellemzőit.
- Alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés, illetve a betegségek elkerülése érdekében.
- Ismerjen az életmóddal kapcsolatos betegségeket.
- Ismerje fel a Földön kívüli térségek létét.

- Ismerje az idő fogalmát: a Föld forgását, keringését.
- Ismerje a megújuló és nem megújuló energiaforrásokat.
- Képes legyen a tanuló önállóan keresni a tankönyvön kívüli más ismerethordozókból a tananyaghoz kapcsolódó információt.

Vizuális kultúra

4. évfolyam:

- tudja helyesen értelmezni a megfigyelésre, alkotásra vonatkozó feladatokat,
- tudja kifejezni élményeit, emlékeit alkotás közben,
- tudjon illusztrációt, sík bábót, egyszerű jelmezt, jeleket, ábrákat és egyszerű tárgyakat készíteni,
- biztonságosan és rendeltetésszerűen használja az eszközöket és anyagokat az alkotás során,
- használja a legismertebb formákat, vonalakat, térbeli helyeket, irányokat komponálás közben,
- a szobrászat, festészet, építészet területein belül tudjon differenciálni (pl.: arckép, csendélet, tájkép),
- tudja kifejezni érzelmeit, gondolatait egy-egy műalkotás megfigyelése alkalmával, használja a megismert fogalmakat,
- ismerje fel és tudjon tudatosan választani a különböző médiatartalmak között,
- ismerje a média alapvető funkcióit (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés)
- ismerje fel a médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmát,
 - ismerje és alkalmazza a biztonságos internet- és mobilhasználat szabályait, a helyes
 - viselkedésformákat és a fejlesztő és hasznos ismeretszerzés lehetőségeit,

Testnevelés és sport

4. évfolyam

Előkészítő és preventív mozgásformák

- tudjon egyszerű bemelegítő gyakorlatokat végrehajtani önállóan, zenére is,
- ismerje a bemelegítés és levezetés szerepének fontosságát,
- ismerje a nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlat pozitív hatásait,
- játék és verseny során viselkedjen sportszerűen,

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

- tudjon alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgásformákat helyesen végrehajtani (utánzó járások)
- tudja ezeket a mozgásformákat játékokban alkalmazni,
- ismerjen ezzel kapcsolatos játékokat, tudja elmondani ezek szabályait,

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

- tudjon 3-6 elemű gyakorlatot bemutatni önállóan, (gurulóátfordulások, tarkóállás, mérlegállás, stb)
- a képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával tudjon fel- és leugrani (zsámoly, pad, szekrény)
- tudjon bemutatni gurulásokat, átfordulásokat, fordulatokat,

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

- ismerje a maroklabda hajításának helyes technikáját,
- tudjon ugrókötéllel helyben és haladás közben néhány gyakorlatot bemutatni,
- ismerje a 3 lépéses dobóritmust,
- tudjon egyéni ritmusban tartósan futni, akár járás közbeiktatásával,

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

- legyen képes különböző méretű és funkciójú labdát vezetni kézzel, ill. lábbal,
- ismerjen néhány dobásformát (egykezes, kétkezes, alsó, felső), törekedjen a helyes végrehajtásra,
- törekedjen a legcélszerűbb játékhelyzet megoldására.

Ének-zene

4. évfolyam

- A dalanyagból kiválasztott további 10 magyar népdal, műdal közös éneklése emlékeztetőből. A -Himnusz szöveghű éneklése. Az iskolai ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése. Improvizáció: Ritmussor szabad és kötött szempontok szerinti rögtönzése maximum 8 ütem terjedelemben.

- Zenehallgatás: A meghallgatott zenés mesék felidézése. A zenei karakterdarabok szóbeli jellemzése. A tanult népdalok felismerése zeneművekben, feldolgozásokban.
- Zenei olvasás-írás, zenei ismeretek: Tanult dalok szolmizálása tanítói segítséggel.
- Dalrészletek olvasása és kottába írása tanítói segítséggel.
- Az alsó tagozaton tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerése és megszólaltatása kottaképről, hármás ütemben is.

Technika, életvitel és gyakorlat

4. évfolyam

- Alaprajz, nézetrajz készítése önállóan.
- Mérés centiméteres pontossággal.
- Rend, tisztaság megtartása munka közben.
- Munkaeszközök karbantartásának fontossága, gondozása.
- Szerszámok, eszközök balesetmentes használata.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- A lakás belső terei, azok funkciói.
- Díszítőelemek használata, a lakás otthonossá tétele.
- Ésszerű takarékoság idővel, pénzzel, energiával.
- Szolgáltatások megfelelő igénybevétele.
- Részvétel tárgykészítő tevékenységben – tárgykészítés saját ötlet alapján.
- A célszerű és takarékos anyagfelhasználás.
- A készítendő tárgy sajátosságaihoz illő anyag és munkaeszköz választása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- A tárgy rendeltetése, funkciója, anyaga, alakja és mérete közötti kapcsolat felismerése.
- Jártassága gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak alkalmazásában.
- Egészséges életmód elemi szabályának ismerete.
- A teendők megnevezése egyes betegségeknél – a mentők telefonszáma.
- Ismerje a háztartásban használatos eszközök és gépek rendeltetését és használatát.
- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek - háztartási praktikák - elsajátítása és begyakorlása.

Angol nyelv

4. évfolyam

Az adott évfolyamon használt és a felkészüléshez ajánlott tankönyv: Smart Junior 3
MmPublications Kiadó, Module 1-12

Témakörök	Fogalomkörök
Köszönés, üdvözlés Számok (1- 10) Színek Iskolám, barátok, osztálytermünk	Hello- Goodbye What's your name? I' m... How old are you? I'm .. What colour is it? It's ... Who's that? That's my ... What's this? It's a ... What's that? It's a
Cselekvések, utasítások Állatok, természet Emberek, foglalkozások	Utasítások Pl: Stand up! Come here! Is it a ...? Yes, it is./ No, it isn't. This is a .../ These are ... Létigék I'm a ... stb.
Megjelenés, érzések (melléknevek) Tengeri élőlények Cselekvések, képesség	Létigék Are you +adjectives? Yes, I am. / No, I'm not. You aren't + adjective stb. Can segédige használata (állítás, kérdés, tagadás)
Az arc és a test részei Család Szobák, bútorzat, játékok	Have got Where's ... Elöljárószók: in, on, under
Ételek Idő (Hány óra van?) Város	Present Simple I like .../ I don't like ... Do you like ...? Yes, I do./ No, I don't. What's the time? It's ... There is/ are...

Hangszerek Számok (13-20)	Is/ are there...? Yes, there is/are. / No, there isn't/ aren't. Főnevek többesszáma
Öltözködés, ruhák Cselekvések a beszéd pillanatában Időjárás A hét napjai	Present Progressive

Német nyelv

4. évfolyam

- Én és a családom: bemutatkozás, a család bemutatása. Meine Familie ist....
- Az otthon: a szűkebb környezet: a lakás bemutatása; a lakószoba bemutatása; kedvenc háziállatok; kedvenc játékok. Mein Zimmer ist... Mein Haustier ist.....
- Tágabb környezetünk, állatok a nagyvilágból. Mein Lieblingstier ist
- Szívesen végzett tevékenységek, szabadidő, hobbi. Mein Hobby ist.....
- Napszakok, napirend. Mein Tag.... Wann machst du und was?
- A kedvenc évszak, néhány ruhadarab, testrész. Mein Lieblingsjahreszeit ist.....
- Iskola: az iskolai felszerelések, tantárgyak, egyszerű matematikai műveletek. Meine Schule und Schulsachen
- Tárgyak jellemzése. Wie ist der Tisch? Groß, klein, blau, grün
- Vásárlás, árak, pénz. Was kostet das? Es kostet.....
- Telefonálás.

Tájékozódjon a következő **fogalomkörökben** és képes legyen a **megfelelő nyelvtani szabályokat** alkalmazva megnyilvánulni ezekben:

- Cselekvés, történés, létezés kifejezése sein ige és egyszerű igék ragozása
- Birtoklás kifejezése haben ige
- Térbeli viszonyok: helymeghatározás. hier, da, dort, links, rechts, in der Mitte.....
- Időbeli viszonyok: jelen idő, időhatározók: morgens, abends, am Montag um 4 Uhr....
- Mennyiségi viszonyok: tőszámnevek, sorszámnevek, árak.
- Minőségi viszonyok: színek, tulajdonságok.

- Logikai viszonyok: helyeslés, tagadás: Ja und Nein und nicht und kein
- Szövegösszetartó eszközök: kötőszók, névmások. személyes névmások és egyszerűbb kötőszavak felismerése mint und denn, oder, aber
- Képes legyen az alábbi **beszédszándékoknak** eleget tenni német nyelven:
 - köszönés, elköszönés,
 - bemutatkozás,
 - köszönet és arra reagálás.

Személyes vélemény kifejezése

- tetszés, nem tetszés.

Információcsere:

- dolgok, személyek megnevezése,
- információkérés, információadás,
- igenlő vagy nemleges válasz,
- tudás, nem tudás.

Hallott szöveg értése

A tanuló megért

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, két mondatos kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egy mondatos kérdést.

Beszédképesség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál, ismert dolgokat megnevez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;
- ismert nyelvi elemekből álló egy mondatos szövegben fontos információt megtalál.

Íráskészség

A tanuló

- felismeri ismert szavak írott alakját, lemásol ill. leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

Informatika

1-4. évfolyam

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- ismerje a számítógép működését;
- ismerje a számítógép használatára vonatkozó szabályokat;
- tudja használni az alapvető informatikai eszközöket;
- legyen képes interaktív kapcsolatot tartani a számítógép segítségével;
- tudjon készségfejlesztő számítógépes szoftvereket használni.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- tudjon készíteni egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumokat;
- legyen képes a rajzeszközök megfelelő használatára;
- tudjon rövid dokumentumokat készíteni tanári segítséggel;
- legyen képes animációk megtekintésére;
- legyen képes a médialejátszó alkalmazására;
- legyen képes a személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó adatok kiválasztására, rögzítésére;
- legyen képes közhasznú információforrások használatára.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- legyen képes információt kifejezni beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel;
- ismerje az algoritmus hétköznapi fogalmát;
- legyen képes problémák megoldására tanári segítséggel;
- tudjon teknőcgrafikával ábrákat készíteni.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- legyen képes egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazására;
- legyen képes irányított módon információt keresni;

- ismerje néhány infokommunikációs eszköz lehetőségeit és kockázatait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje a személyi információk és a személyes adatok fogalmát;
- ismerje a netikett alapjait;
- ismerje a gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatásokat.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- legyen képes eligazodni az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében;
- ismerje a könyvtárak alapszolgáltatásait;
- ismerje az elterjedt dokumentumtípusokat;
- legyen képes a források azonosító adatainak megállapítására

Magyar nyelv

8. évfolyam

- Ismerje az érvelés alapjait.
- Tudjon részt venni beszélgetésben, vitában saját álláspont előadásával, megvédésével.
- Legyen képes érvelő fogalmazás írására közéleti témákban.
- Tudja alkalmazni az adatkeresés technikáit.
- Ismerje az idézés jelölésének módját.
- Tudja alkalmazni az írásban történő bemutatkozás szabályait papíralapú és online felületen (önéletrajz, blogbejegyzés, internetes közösségi portál).
- Tudja használni az írásjeleket a szöveg központosításának legfontosabb szabályai szerint.
- Ismerje és alkalmazza az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályait.
- Ismerje fel az összetett mondatok tagmondatai közötti logikai kapcsolatokat: kapcsolat, ellentét, választás, következtetés, magyarázat, feltétel és hasonlítás.
- Alkosson különböző szövegeket összetett mondatokkal.
- Tudjon kérdéseket feltenni az összetett mondatok tagmondatai közötti kapcsolatok alapján.

Irodalom

8. évfolyam

- Tudja alkalmazni a tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiákat (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) különféle megjelenésű és típusú szövegeken.
- Legyen képes előzetesen megismert szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasására.
- Legyen képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására.
- Meg tudja indokolni önálló olvasmányválasztását.
- Felismeri a költői képeket és alakzatokat.
- Képes memoriterek (vers és prózai szövegrészek) előadására. Megtanulja Ady Endre, József Attila, Weöres Sándor legalább egy-egy művét, Radnóti Miklós Nem tudhatom című alkotását.
- Felismeri a drámai műnem főbb jellemzőit.
- Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni.
- 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni.
- Írjon kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegeket: interjú, riport, elbeszélés, jellemzés.
- Tud jellemzést írni művek szereplőiről.
- Legyen képes rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás készítésére.
- Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, lírai én, színesztézia, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ.
- Ismeri az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit.

Angol nyelv

8. évfolyam

Az adott évfolyamon használt és a felkészüléshez ajánlott tankönyv: To The Top 2 MmPublications Kiadó Module 5-8.

Az 5–6-7. évfolyamon megismert témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek a táblázatban.

Témakörök	Fogalomkörök
-----------	--------------

<i>Étkezés</i> Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.	<i>Present Simple Present Progressive</i> <i>Articles</i> <i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some +singular noun</i> <i>Any +singular noun</i>
<i>Öltözködés</i> Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa.	<i>Too/enough</i> <i>One/Ones</i> <i>Relative pronouns: who/which/that</i>
<i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom. Sportok, sportfelszerelések, extrém sportok. Sportversenyek, olimpia.	<i>Past Simple</i> <i>Singulars and plurals</i> <i>Regular and irregular plurals</i> <i>Past Progressive</i> <i>when, while</i>
<i>Természet, állatok</i> Kedvenc állataim. Kisállatok, felelős állattartás. Kontinensek, tájegységek. Hazánk és más országok, más kontinensek élővilága.	<i>Present Perfect Simple</i> <i>How long? Since when?</i> <i>for, since</i> <i>Time expressions (ever, never, yet, already, before, just, so far, once, twice)</i>
<i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.	<i>Present Perfect Simple vs Past Simple</i>
<i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik.	<i>Future Going to</i> <i>Future Will</i> <i>Linking words</i> <i>Must / mustn't</i> <i>Have to, should</i> <i>Zero Conditional</i> <i>Conditional Type 1</i>

<i>Zene, művészetek</i> Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim. Kedvenc múzeumom. Kiállítások, rendezvények, koncertek. Zenei világnap.	<i>Present and past forms of have</i> <i>Have with will</i> <i>Possessive Pronouns Genitive 's</i> <i>Question tags</i>
<i>Környezetünk védelme</i> Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos viselkedés.	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i> <i>Can (ability)</i> <i>Can/could/may expressing permission</i> <i>Full infinitive/bare infinitive</i>
<i>Egészséges életmód</i> A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás. Betegségek és megelőzésük.	<i>Question words: How often? When?</i> <i>What time?</i> <i>Comparative and superlative of short adjectives</i> <i>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i>
<i>Média, kommunikáció</i> Internet, interaktív játékok, közösségi oldalak. Infokommunikációs eszközök a mindennapokban.	<i>Reported speech with present reporting verb</i> <i>Present Simple Passive/Past Simple Passive</i> <i>Every, each</i> <i>All, both, neither, none</i>

Várt eredmény a ciklus végén	A2 szintű nyelvtudás: A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt. Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben. Egyre bővülő szókincssel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat. Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.
-------------------------------------	---

Német nyelv

8. évfolyam

- Vidám német irodalom: Pl: Münchhausen báró története. Igazmondás, hazugság. Hihetetlen történetek az újságból.
- Szórakozás: parti szervezése.
- Hobbi: kedvenc film, az amatőr filmkészítés, rádiójáték-készítés. Szakmák a filmiparban.
- Egyéb szakmák, foglalkozások
- Találmányok, kreativitás.
- Étkezés: a német konyha. Összehasonlítás a magyar ételekkel
- Háztartási eszközök. Tevékenységek otthon
- Országismeret. A német tartományok, tartományi székhelyek. Hamburg és környéke.
- Álomfoglalkozás: A jövőre vonatkozó elképzelések és álmok. Továbbtanulás.
- Tanulási nehézségek és tanulási stratégiák. Érdemjegyek az iskolában.
- Kitekintés a világegyetembe: világűr a Mars, a vörös bolygó.
- Természetvédelem és környezetszennyezés: erdők, vizek megóvása.
- Felnőtté válás irodalmi alkotások és személyes vélemények tükrében.

Tájékozódjanak a következő fogalomkörökben és legyenek képesek azokat német nyelven kifejezni:

- cselekvés, létezés, történés kifejezése minden egyszerű és összetett igeidőben (új a Plusquamperfekt és a Futur I.), személytelenség, szenvedő szerkezet, lassen+Inf.,
- birtoklás kifejezése minden eddig megismert szerkezettel és a gehören igével,
- térbeli viszonyok: hely, irány, viszonyítás árnyaltabb kifejezése,
- időbeli viszonyok: időtartam, időpont, gyakoriság, viszonyítás időben (egy-, elő- és utóidejűség),
- függő beszéd néhány alapformája,
- mennyiségi viszonyok: határozott, határozatlan mennyiség, mennyiségek összehasonlítása,
- minőségi viszonyok: melléknévragozás, összehasonlítások,
- modalitás: kijelentő, felszólító és Konjunktiv II., würde Infinitiv
- esetviszonyok: alany, tárgy, birtokos és részes eset,
- logikai viszonyok: alárendelő összetett mondatok (célhatározói, okhatározói, tárgyi, időhatározói, vonatkozói, indirekt kérdés), mellérendelt mondatok, zu+Inf.,
- szövegösszetartó eszközök: kötőszók, névmások (személyes, birtokos, vonatkozó, mutató, határozatlan), előreutalás, visszautalás.

Legyenek képesek az alábbi kommunikációs szándékokat kifejezni német nyelven:

Társadalmi érintkezés:

- megszólítás,
- köszönés, elköszönés,
- bemutatás, bemutatkozás,
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
- engedélykérés és arra reagálás,
- köszönet és arra reagálás,
- bocsánatkérés és arra reagálás,
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás,
- személyes levélben megszólítás, és elbúcsúzás.

Érzelmek kifejezése:

- sajnálkozás,
- öröm,
- elégedettség, elégedetlenség,
- csodálkozás,
- remény,
- bánat,
- bosszúság,
- vágyakozás.

Személyes vélemény kifejezése:

- véleménykérés és arra reagálás,
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,
- egyetértés, egyet nem értés,
- tetszés, nem tetszés,
- akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség,
- ígéret,
- szándék, terv,
- dicséret, kritika.

Információcsere:

- dolgok, személyek megnevezése, leírása,
- események leírása,
- információkérés, információadás,
- igenlő vagy nemleges válasz,
- tudás, nem tudás,
- bizonyosság, bizonytalanság.

A partnerekkel való érintkezés:

- kérés,
- tiltás, felszólítás,
- javaslat és arra reagálás,

- meghívás és arra reagálás,
- kínálás és arra reagálás.

Interakció:

- visszakérdezés, ismétléskérés,
- nem értés,
- betűzés kérése, betűzés,
- felkérés lassabb, hangosabb beszédre.

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;
- ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;
- fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegteltől elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen lemásol ill. diktálás után leír
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlét, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;
- kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót ír szótár felhasználásával.

Történelem

8. évfolyam

A szuperhatalmak szembenállása:

- A második világháborút követő főbb események: békekötések; ENSZ megalakulása.
- A hidegháború kezdete: szovjet-amerikai ellentétek.
- Piaccgazdaság és tervgazdálkodás összehasonlítása.
- Katonai szövetségek kialakulása: NATO és Varsó Szerződés.
- Háborúk a Közel-Keleten és Koreában (arab-izraeli háborúk, koreai háború)

- A kubai rakétaválság és a vietnámi háború.

Hazánk 1945-1956 között:

- Újjáépítés a háború után; a kommunisták hatalomra kerülése.
- A Rákosi-diktatúra jellemzői.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc (előzményei, főbb eseményei, leverése)

Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése:

- A nyugati integráció; az enyhülés kezdete.
- Szovjetunió felbomlása.
- Demokratikus változások Kelet-Közép-Európában (Lengyelország, Csehszlovákia, NDK, Románia)
- Az Európai Unió létrejötte és működése.
- A közelmúlt válságocái és háborúi (délszláv háború, háborúk a Perzsa-öböl térségében, Afganisztán problémája)
- A globalizáció jellemzői, előnyei és hátrányai.

Kádár-korszak:

- A Kádár-rendszer kiépülése, megszilárdulása, jellemzői, válsága, ellenzéke, bukása.

Rendszerváltoztatás hazánkban:

- A rendszerváltoztatás főbb eseményei hazánkban.
- A demokratikus jogállam működése és a magyar külpolitika (1990-2004).
- A magyar gazdaság átalakulása 1990 után.

Társadalmi és gazdasági ismeretek:

- Jogok és kötelességek.
- Alkotmány és törvényalkotás.
- Politikai rendszerek és államformák.
- A hatalommegosztás elve.
- A parlamentáris demokrácia működése.
- A gyermekek és tanulók jogai.
- A demokratikus Magyarország (szuverenitás, nemzeti jelképeink, alkotmány)

- A magyar állam működése (országgyűlés, önkormányzatok, kormány, bíróságok)
- A gazdaság legfontosabb szereplői (háztartások, az állam, a vállalatok, a kereskedelem a piac)
- A pénz szerepe a gazdaságban; pénzintézetek szerepe.
- A média.

A tanuló:

- Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait egészen napjainkig. Legyen képes e hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére.
- Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.
- Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
- Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból.
- Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget.
- Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.
- Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni.
- Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.
- Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.
- Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit.
- Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.

- Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.
- Tudja, hogy Európához köthetők a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok.

Ének-zene

8. évfolyam

- A zenetörténeti korokat ismerje a tanuló.
- A tanuló tudja énekelni:
 - A citrusfa levelestől.
 - Októbernek, októbernek elsején.
 - Havasi legelőn.
 - Röpülj páva.
 - Mikoron Dávid.
 - A karádi faluvégen.
- Ballagási dalok önálló előadása.
- Zenetörténet:
 - Bartók Béla élete, művei.
 - Cantata profana keletkezése.
 - Fölszállott a páva.
 - Psalmus Hungaricus.
 - Zenetörténet: XX. század zenéje.
 - Debussy, Honegger.
 - Carl Orff: Carmina Burana.
 - Benjamin Britten: A zenekar hangszerei.
 - A jazz.
 - Georg Gershwin.
 - A könnyűzene világa, rock, beat, Szörényi Levente, Bródy János.

Biológia

8. évfolyam

A tanuló:

- ismerje az éghajlati övezetek életközösségeinek földrajzi helyét, életfeltételeit, legjellemzőbb élőlényeit,
- tudja használni a szaknyelvet és a megismerési algoritmusokat az élőhelyek, az élőlények, és az élőlénycsoportok jellemzésénél,
- értse az ökológiai rendszerek szerkezetét, változásait, szabályozó folyamatait,
- ismerje a növények és az állatok testszerveződését, szerveinek, szervrendszereinek felépítését és működését,
- lássa az élőlények testszerveződésében a rész-egész viszonyát, életfolyamataik visszafordíthatatlanságát,
- tudja példákkal illusztrálni a környezet – életmód – szervezet, valamint a szervek felépítése és működése közti ok-okozati összefüggéseket,
- lássa az autotróf anyagcsere szerepét a földi éltben,
- ismerje fel az élőlények fejlettségbeli különbségében az élővilág evolúcióját,
- legyen képes a megismert élőlények rendszerezésére,
- lássa a bioszféra veszélyeztetettségét, és védelmének fontosságát,
- ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait,
- lássa az építő és lebontó anyagcsere elválaszthatatlanságát, arányaik meghatározó szerepét a szervezet állapotában,
- értse az érzékszervek és a szabályozó szervrendszerek szerepét a környezethez való alkalmazkodásban és a szervezet életfolyamatainak összehangolásában,
- tudja, hogy a környezet, az életvitel és a szervezet egészségi állapota szorosan összefügg, tegyen meg mindent jobbításuk érdekében,
- sajátítsa el a személyi higiéné és az egészséges életvitel szokásrendszerét,
- tudatosan állítsa össze mozgástervét, étrendjét, napirendjét, és válassza ki ruháit, lábbelijét,
- hasznosítsa biológiai és egészségtani ismereteit családjá, baráti köre egészséges életvitelének jobbítására,
- segítőkész magatartással járuljon hozzá a mozgásukban korlátozottak, sérültek konfliktusmentes életviteléhez,
- vállalja nemiségét és a hozzá tartozó viselkedésformát, társadalmi szerepet,

- lássa korán kezdett nemi élet, a nemi betegségek, az AIDS és az abortusz veszélyeit, törekedjen elkerülésükre,
- ismerje fel a felelősségvállalás fontosságát családi, baráti és párkapcsolatban,
- tudja, hogy a biológiai érettség nem azonos a lelki és a társadalmi érettséggel,
- utasítsa el az élvezeti szerek és a drogok használatát,
- tekintse egészségének, becsületének megőrzését és tudásának permanens fejlesztését élete legfontosabb feladatainak,
- tudjon különböző információhordozókból önállóan ismereteket gyűjteni, és azok alapján vázlatot, jegyzőkönyvet, kiselőadást készíteni,
- rendelkezzen a közvetlen és közvetett megismerés módszereinek ismeretével és gyakorlatával,
- sajátítsa el az egyéni és társas tanulás technikáit.

Földrajz

8. évfolyam

A tanuló:

- Ismerje Európa fő természetföldrajzi vonásait, tudja ezeket a fekvés, felszín, kialakulás és a földrajzi övezetesség összefüggésrendszerében vizsgálni
- tudja értelmezni Európában a tájak, országok természeti és társadalmi jellemzőinek összefüggéseit, kölcsönhatásait
- tudja értelmezni és példákkal alátámasztani a kontinensrészek sajátos gazdasági fejlődésének meghatározó összetevőit; a történelmi és a politikai változások, a történelmi hagyományok szerepét a társadalmi-gazdasági életben,
- tudja összehasonlítani és indokolni Európa országainak fejlettségét,
- értse az együttműködés szükségességét az Európai Unió tagállamai között
- ismerje a Kárpát-medencevidék tipikus tájait és Magyarország fő természeti-társadalmi-gazdasági jellemzőit, jelenségeit, folyamatait és összefüggéseit,
- ismerje a térség környezeti állapotát károsító folyamatokat, tevékenységeket, s tudjon példákat mondani a megelőzés, az elhárítás lehetőségeire,
- indokolja az összefogás szükségességét hazánk és a közép-európai országok között; bizonyítsa példákkal sokoldalú kapcsolataikat, kötődésüket, egymásra utaltságukat társadalmi-gazdasági- környezetvédelmi kérdésekben,

- ismerje a régió népeinek, nemzetiségeinek, különféle társadalmi csoportjainak jellegzetességeit, értékeit, hagyományait,
- ismerje hazánk társadalmi-gazdasági adottságait és lehetőségeit, integrációs törekvéseit, nemzetközi kapcsolatait
- legyen képes aktuális információk gyűjtésére megadott téma és szempontok szerint;
- legyen képes aktuális információk gyűjtésére megadott téma és szempontok szerint;
- szemelvények, adatok elemzésére, megfigyelésekre, következtetések levonására, önálló vélemény megfogalmazására,
- használja a térképet információszerzésre a szemléleti és a logikai térképolvasás szintjén egyaránt,
- tudja megmutatni térképen, bejelölni kontúrtérképen a tanult topográfiai fogalmakat és kapcsolja hozzájuk a jellemző földrajzi tartalmakat,
- ábrázolja ismereteit rajzokkal, térképvázlatok kiegészítésével, készítésével.

Technika, életvitel és gyakorlat

8. évfolyam

1. negyedév:

A háztartás és a lakóköznyezet különböző fűtési megoldásai.

- A pénzhasználat tudatossága, a pénzforgalom alkalmazott és elterjedt módjai.

2. negyedév:

- Szakmák és idény-diákmunkák, munkakörnyezet.
- Pályaválasztás. Tapasztalatszerzés: információk gyűjtése a középfokú oktatási formák szegedi lehetőségeiről.

3. negyedév:

- Az egészséges, biztonságos, környezettudatos otthon működtetéséhez szükséges **praktikus életvezetési ismeretek** elsajátítása, készségek kialakulása.

4. negyedév:

- A projektmunkák begyűjtése, áttekintése és értékelése.
-

KIEGÉSZÍTÉS

Vizsga típusa: **szóbeli vizsga**

A negyedéves tervezés az egyéni munkarend konzultációs óráira vonatkozik, az éves tananyag felosztása szempontjából. A negyedévek utolsó konzultációs óráin a megbeszélésre kerül sor.

Az osztályozóvizsga alkalmával az évfolyamok szerinti tananyagfelosztásból a KIJELÖLT elméletei anyag elsajátításáról számol be a tanuló.

Vizuális kultúra

8. évfolyam

Követelmények:

- Látványok, jelenségek asszociatív megjelenítése, kifejező feldolgozása színes technikákkal (pl. színismeretek áttekintése, a monokróm festészet), különböző színérzet (pl. hideg, meleg), illetve különböző ábrázolási rendszerek (pl. perspektíva, axonometria) használatával. Színkontrasztok fajtáinak összegzése, szintani kísérletek. Színkontrasztok megfigyelése a műalkotásokon. Ellentétes tulajdonságok, érzelmek, fogalmak ábrázolása. Csontváry Magányos cédrus című festményéhez kapcsolódó rajzi feladatok (pl. „faönarckép” tervezése).
- A színek hatásai. A színek szimbolikus jelentése. (pl. önjel vagy mandala tervezése a színek érzelmi szerepét hangsúlyozva, illetve képátalakítás a Vadakra jellemző szín- és faktúrahasználattal, vagy emberi alakot ábrázoló kollázsok készítése Matisse nyomán).
- Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) vizuálisan értelmezhető megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel).
- További színhez kapcsolódó feldolgozási lehetőségek: festés zenére, (pl. egy választott zene hangulatának megörökítése festményen). Játékos csoportmunka: Pollock festői módszerének, a dripping festészeti technikának a kipróbálása a gyakorlatban.
- Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése.
- Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése alapján, művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok (különösen a 20. század irányzatai: fauvizmus, kubizmus, futurizmus, expresszionizmus, absztrakt irányzatok, konstruktivizmus, dadaizmus,

szürrealizmus, op-art, valamint a kortárs művészet) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása.

- Egy ismert épület kubista stílusban való megjelenítése. A kubista képszerkesztés módszereit tükröző rajzok, festmények vagy kollázsok készítése.
- Személyes véleményt kifejező elemző jellegű vizuális megjelenítés adott témában.
- Képek, látványok, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, filmek, élmények, álmok, közösségi alkalmak) önálló elemzése a vizuális közlés köznapi és művészi formáinak megkülönböztetésével.
- A perspektivikus kép szerkesztésének szabályai. Egyszerűsített vonaltávlati szerkesztések.
- Pontosan értelmezhető információközlések képes és rajzos használati utasítások megfogalmazásával, kivitelezésével (pl. kitalált, „képtelen tárgyról”) a különféle jelentésmódok, ábrázolások megfigyelésének céljával.
- A szimbólum és különző fajtái. Összetett képi szimbólumok. Stilizálás illetve redukálás folyamatának, módszereinek megfigyelése a műalkotásokon (pl. állatot szimbolizáló jel tervezése).
- Nem vizuális természetű információk érzékletes megjelenítése egyezményes jelzések használatával.
- A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének értelmezése kreatív feladatmegoldás érdekében (pl. rajzolt/fotózott zootróp-szalag készítése zootrópdobba/hengerbe).
- Térben és időben egymástól távol eső elemek, részletek, motívumok egységes egésszé szervezése új információközlés, alkotás létrehozása, különféle technikával megvalósított konkrét feladatmegoldás (pl. fotókollázs) érdekében.
- A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok tanulságaiból levonva (pl. képek szóbeli leírásával, „közvetítésével” történő rekonstruálással).
- A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása, összehasonlítása a különféle vizuális kifejező eszközök, médiumok tudatosítása érdekében.
- A fotó és a film kapcsolata (képsorozatok, képkivágások: közelkép, nagytotál, félközeli beállítások megfigyelése).
- Az op-art művészet jellemzői. Térhatás és mozgás két dimenzióban. Optikai illúziók elemző vizsgálata.
- Furfangos képi illúziók. Többértelmű képek vizsgálata.

- A mozgóképi közlés kettős természetének, azaz egyszerre ábrázoló és reprodukáló alaptulajdonságának megtapasztalása és tudatosítása (pl. híradórészletek tanulmányozása alapján). A dokumentum és a fikció fogalmának magyarázata konkrét példákon keresztül.
- Mozgóképi szövegek (pl. reklámok, klipek) megfigyelése és elemzése annak tudatosítása céljából, hogy melyek a figyelemirányítás, kiemelés eszközei (legfontosabb motívumok ismétlése, közelkép, fény/szín, zenei hangsúlyok, kameramozgások, váltakozó beállítások tempója).
- Napilapok, magazinok, címlapok és belső oldalak rendjének megfigyelése, a nyomtatott és online sajtó szövegeinek megkonstruálása során alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások tudatosítása érdekében (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szín és folthatások, tördelés, írott szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, felnyíló/futó ablakok, hangos képanyagok). A filmkép jelenidejűségének megtapasztalása, felismerése és a montázs alapfunkcióinak azonosítása a mozgóképi ábrázolásban (pl. a cselekmény folyamatosságának és ritmusának megteremtése, a mozgóképi szöveg jellemző terének és idejének létrehozása, jelentésalkotás) kreatív gyakorlatok kapcsán (pl. egyszerű történés vagy történet tervezése és felvétele „kamerába vágott” technikával), az alapvető montázstípusok és megoldások kipróbálása érdekében (pl. lineáris, párhuzamos montázs, flashback, flash forward).
- Művészeti példák (pl. képzőművészet, fotó, irodalom, zene) összevetésével a montázshatás általánosabb, emberi gondolkodást és kifejezést jellemző értelmének tanulmányozása.
- Tárgytervezés (pl. öltözképző kiegészítő [öv, táska, ékszer stb.]), tárgyalakítás (pl. állóóra-, lámpa, illetve közlekedési eszközök [repülő, léggömb, autó, motor, stb.] tervezése) a vizuális felmérésből, megismerésből származó elemző tapasztalatok (pl. rajzos felmérés) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.
- Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás) saját tervezés (pl. lakóház, szoba) megjelenítése szerkesztéssel és szabadkézi rajzban, illetve az önálló tervezési, tárgyalakító folyamat dokumentálása az ötlettől a kivitelezésig.
- Természeti forma részletes rajzi elemzése (értelmező vázlatok, fázisrajzok, keresztmetszetek megjelenítése). Választható feladatok: pl. a) Illusztráció készítése egy növényhatározóba. b) Egy citromról (vagy bármely gyümölcsről, zöldségről) tanulmányrajzok készítése. c) Koponyák ábrázolása.
- A környezettudatos élet lehetőségeinek összegyűjtése a közvetlen környezetben. Kertek és parkok. Kerttervezés: geometrikus formára nyírt sövények térbeli ábrázolása.

Sövénylabirintus tervének elkészítése. Adott kert felülnézeti képéből kiinduló rajzos feladatok.

- A modern építészet jellemzői, sajátosságai, jeles képviselői. A Bauhaus. A Nagy Lakóegység (funkcionalista stílus). Szoborszerű épületek (organikus építészet). Az organikus építészet magyar követői. A funkcionalista és az organikus építészet összehasonlítása.
- Az építészet történetében megjelenő alapvető térszervezést és tömegalakítást (pl. alaprajztípusok, alátámasztó elemek, térlefedések) szolgáló építészeti megjelenések összegzése a fontosabb építészettörténeti példák alapján.
- Legalább egy, közvetlen tapasztalatok útján megismerhető néprajzi tájegység tárgykultúrájának (pl. épület, öltözk, használati tárgy) elemző vizsgálata és legfontosabb jegyei alapján megkülönböztetése más tárgycsoportoktól. Népismeret: a szőttesek. Csíkos vagy négyzethálós mintatervek készítése. Papírszövés. Maszk készítése (pl. maori, állatos, busó stb.) álarcok tervezése. Régi magyar népszokások felelevenítése, kutatómunka az interneten vagy a könyvtárban. Pl. a karácsonyhoz köthető témák ábrázolása csoportmunkában vagy egyénileg.

Összegzés:

A tanulónak az alábbi követelményeknek kell eleget tennie:

- Célrányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében. Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében. Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelölő értelmezése, és következtetések megfogalmazása. Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése. Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása. Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során. A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán. A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése. Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint. Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése. A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók

műveinek felismerése. Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása. A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Testnevelés és sport

8. évfolyam

- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Sportjátékok.
- Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
- A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.
- Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.
- Atlétika jellegű feladatok.
- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
- Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.
- Torna jellegű feladatok.
- A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.
- Talajon növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Kémia

8. évfolyam

- A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, anyagmennyiség, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés, oxidáció, redukció, sav, lúg, kémhatás), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.
- Ismerje néhány, a hétköznapi élet szempontjából jelentős szervetlen és szerves vegyület tulajdonságait, egyszerűbb esetben ezen anyagok előállítását és a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait.

- Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.
- Értse a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.
- Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.
- Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.
- Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában.
- Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzésekor.
- Megszerzett tudását alkalmazva hozzon felelős döntéseket a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, vállaljon szerepet személyes környezetének megóvásában

Fizika

8. évfolyam

Elektromos alapjelenségek, áramerősség, feszültség: A tanulók:

- ismerjék az atomok szerkezetét, teremtsenek kapcsolatot a kémiában tanultakkal, tudják értelmezni a testek elektromos állapotát elektrontöbblettel vagy elektronhiánnyal.
- tudják, hogy az elektromos állapotú testek körül – hatásai alapján felismerhető – elektromos mező van.
- értsék és tudják értelmezni, elmondani az egyszerű elektrosztatikai kísérleteket.
- emlékezzenek arra, hogy az elektromos töltés a testek elektromos állapotának mennyiségi jellemzője.
- tudják, hogy az elektromos áram az elektromos tulajdonságú részecskék áramlása, amit az elektromos mező hoz létre, és emlékezzenek jelére, mértékegységére. Értsék az áramerősség fogalmát, kiszámítási módját.

- tudjanak különbséget tenni az elektromos vezető és szigetelő anyagok között. Ismerjék fel a környezetükben leggyakrabban előforduló anyagokról, hogy vezetők vagy szigetelők.
- tudjanak egyszerű kapcsolási rajzokat készíteni, meglevők alapján áramköröket létrehozni (összekapcsolni) és abban áramerősséget mérni.
- kísérletek alapján ismerjék fel, hogy az elektromos mező munkavégzésre képes, tudják értelmezni az elektromos feszültség fogalmát, mint az elektromos mezőt – két pontja közötti munkavégzés szempontjából jellemző mennyiséget, rendelkezzenek jártassággal az elektromos feszültség mérésében.
- tudjanak egyszerű feladatokat megoldani az áramerősség, a feszültség és az elektromos munka, valamint a teljesítmény kiszámításának témakörében.
- ismerjék az elektromossággal kapcsolatos baleset-megelőzési szabályokat, és azokat tudatosan alkalmazzák.
- ismerjék a villám keletkezésének okait, veszélyes voltát, a villámhárító működési elvének lényegét és a villámmal kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat.

Elektromos ellenállás:

A tanulók:

- a részecskeszervezet alapján tudják értelmezni a vezetők ellenállását.
- értsék és jól alkalmazzák az elektromos ellenállás kifejezést mindhárom változatában.
- tudjanak különbséget tenni a jelenségek és azok matematikai leírása között.
- ismerjék az elektromos ellenállás fogalmát, mennyiségi jellemzőjét, annak jelét, kiszámítási módját és mértékegységét.
- legyenek jártasak az Ohm törvény alkalmazásában és a vele kapcsolatos egyszerű feladatok megoldásában
- tudják értelmezni, hogy a fogyasztó milyen adataitól miért függ az ellenállása.
- tudjanak létrehozni különféle áramköröket, ábrázolni ezeket kapcsolási jelek alkalmazásával, a soros és párhuzamos kapcsolások esetében ismerjék fel a feszültségek, áramerősségek, ellenállások kapcsolatait.
- legyenek jártasak az áramerősség és feszültség mérésében különböző áramkörök esetén, tudják a mért adatokat feljegyezni és felhasználni grafikonok készítésénél, illetve ezekkel feladatokat megoldani.
- ismerjék fel az általuk ismert fogyasztóknál az egyenáram különféle hatásait, nevezzék meg azok hasznát, esetleges veszélyeit.

- tudják, hogy nemcsak a gazdaságosság miatt, hanem a környezet védelme érdekében is takarékoskodni kell az elektromos árammal. Legyenek tudatában annak, hogy a kimerült galvánelemek anyaga veszélye hulladék, tehát nem szabad a háztartási szemétbe dobni, külön gyűjtőhelyre kell eljuttatni.

Az elektromágneses indukció:

A tanulók:

- ismerjék fel a különféle módon megvalósuló elektromágneses indukció jelenségét, fogalmazzák meg a közös lényegét és nevezzék meg a folyamat résztvevőit.
- tudják, hogy a változó mágneses mező elektromos mezőt indukál, ami – ha megvannak a szükséges feltételek, akkor – elektromos áramot hoz létre.
- tudják kvalitatív módon jellemezni az indukált feszültséget és áramot.
- nevezzék meg a váltakozó áram hatásait, és tudjanak különbséget tenni az egyen- és a váltakozó áram között.
- sorolják fel az elektromágneses indukció legismertebb, leggyakrabban használt alkalmazásait.
- ismerjék a transzformátor felépítését, működésének kapcsolatát az elektromágneses indukcióval és szerepét a távvezeték-rendszerben.
- tudják a transzformátor menetszámai és a feszültségek közötti kapcsolatot, értsék itt is az energia-megmaradás törvényét. Tudjanak egyszerű feladatokat megoldani a transzformátorral kapcsolatban.
- ismerjék az elektromos áram szerepét a környezetvédelemben, és tudják milyen lehetőségeik vannak ezen a területen.
- tudják és tudatosan alkalmazzák a balesetvédelem szabályait.
- ismerjék a Faraday és a magyar fizikusok, mérnökök (Jedlik Ányos, Kandó Kálmán, Déri Miksa, Bláthy Ottó, Zipernowsky Károly, Bródy Imre) munkásságát.

Fénytan:

A tanulók:

- tudják, hogy a fény anyag, ismerjék a kétféle tulajdonság feltételezésének magyarázat- emlékezzenek a fény terjedési tulajdonságaira, a fényáteresztő és át nem eresztő anyagok- kal való kölcsönhatásaira, az árnyék keletkezésének magyarázatára. Értsék a Nap- és Holdfogyatkozás jelenségét.
- egyszerű kísérletek alapján tudják értelmezni a fényvisszaverődés és fénytörés jelenségét és ezek megvalósulását egyszerű optikai eszközökben.

- ismerjék és kvalitatív magyarázataikban tudják alkalmazni a síktükör, domború és homorú tükör, a gyújtópont (fókusz), a gyújtótávolság, a valódi és a látszólagos kép, a domború és a homorú lencse és a prizma fogalmát.
- értsek a legegyszerűbb optikai eszközök működését és szerepét.

Informatika

8. évfolyam

A tanuló

- Ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus).
- Tudjon néhány lépéses algoritmusokat alkotni.
- Készítsen (néhány utasításból álló) egyszerű algoritmusokat.
- Ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban.
- Képes legyen többféle formázást tartalmazó dokumentumot készíteni.
- Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni.
- Tudjon adatokat táblázatos formában megjeleníteni.
- Tudja, hogy a tárgyszó, illetve szakjelzet a könyv tartalmát fejezi ki.
- Tudjon a szakjelzet alapján a szabadpolcon ismeretterjesztő műveket keresni.
- Legyen képes – segítséggel – egyszerű keresési feladatokat megoldani a tárgyi katalógus felhasználásával

Matematika

8. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelzésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszer szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.

- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képeinek szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.